

20 września 2015 r.

Komitet Wyborczy Prawo i Sprawiedliwość

Szanowni Państwo

Ruch Obywatelski Miłośników Broni jest ogólnopolskim stowarzyszeniem zrzeszającym tych wszystkich, którzy uznają, że dostęp do broni palnej dla praworządnych i zdrowych psychicznie Polaków jest istotnym elementem życia społecznego. **Fundacja Rozwoju Strzelectwa w Polsce** jest podmiotem o charakterze eksperckim, zajmującym się pracą koncepcyjną w zakresie regulacji dotyczących zasad dostępu do broni palnej w naszym kraju.

Wspólnie chcieliśmy Państwu przedstawić opracowane siłami ROMB i FRSP projekty aktów prawnych – zmiany ustawy Kodeks karny, w zakresie art. 25 regulującego zasady obrony koniecznej, oraz nowej ustawy o broni i amunicji, która miałaby zastąpić ustawę istniejącą, nieprzystającą do wyzwań dnia współczesnego. Oba projekty mają na względzie potrzeby znaczącej grupy obywateli Polski, a także chęć wzmocnienia systemu strategicznej odporności Polski na agresję zewnętrzną. Oba zawierają szczegółowe uzasadnienie, zatem pozwalamy sobie pominąć szczegółowe opisywanie przyczyn i skutków projektowanych regulacji.

Środowiska skupione w ROMB oraz FRSP to dziesiątki tysięcy Polaków, zaangażowanych społecznie i wyrażających oczekiwanie dokonania zmian wspomnianych przepisów prawa. Grupa posiadaczy pozwoleń na broń w naszym kraju przekracza liczbę 200 tysięcy osób, zaś łączna liczba posiadaczy broni palnej – wliczając w to broń niewymagającą pozwolenia (repliki broni czarnoprochowej, broń alarmową, itp.) – sięga pół miliona obywateli. Obywateli świadomych swych praw, którzy biorą udział w wyborach.

Zbliżające się wybory parlamentarne dają nam okazję zwrócenia się do wszystkich Komitetów Wyborczych w nich startujących. Prosimy uprzejmie o zapoznanie się z załączonymi projektami, a następnie o odpowiedź na następujące pytania:

- czy przygotowane przez nas projekty ustaw znajdą poparcie Państwa ugrupowania, gdyby zostały złożone do łaski marszałkowskiej jako projekty poselskie?
- czy posłowie Państwa ugrupowania podpisaliby się pod nimi, wspólnie z parlamentarzystami innych ugrupowań, zgłaszając je jako projekty poselskie?

Uprzejmie prosimy o zajęcie stanowiska w przedmiotowej materii w terminie do dnia 25 września, drogą email na adres: andrzej@turczyn.pl lub info@romb.org.pl Stanowiska przedstawione przez Komitety Wyborcze zostaną opublikowane w październikowym numerze miesięcznika STRZAŁ, który ukaże się na początku miesiąca. Za zajęcie stanowiska będziemy traktować również nieudzielenie odpowiedzi na nasze pytania.

Z wyrazami najwyższego szacunku,

Andrzej Turczyn, prezes zarządu ROMB

Jarosław Lewandowski, prezes zarządu FRSP

Ustawa

z dnia 2015 r.
o broni i amunicji^{1) 2)}

Rozdział 1 **Przepisy ogólne**

Art. 1. Ustawa określa zasady posiadania na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej broni i amunicji oraz jej nabywania i zbywania, przechowywania, noszenia, przenoszenia, używania, przywozu i wywozu za granicę, a także prowadzenia rejestru broni oraz funkcjonowania strzelnic.

Art. 2. Przepisy ustawy nie dotyczą:

- 1) broni i amunicji stanowiących uzbrojenie Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej, Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Biura Ochrony Rządu, Straży Granicznej, Służby Więziennej oraz innych państwowych formacji uzbrojonych, w odniesieniu do których dostęp do broni i amunicji regulują odrębne przepisy;
- 2) broni i amunicji stanowiących uzbrojenie żołnierzy armii państw obcych przebywających na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w związku z przedsięwzięciami wojskowymi realizowanymi wspólnie z Siłami Zbrojnymi Rzeczypospolitej Polskiej, a także na podstawie umów i porozumień międzynarodowych;
- 3) broni i amunicji stanowiących uzbrojenie funkcjonariuszy służb granicznych państw Unii Europejskiej przebywających na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w ramach zespołów szybkiej interwencji na granicy na zasadach określonych w rozporządzeniu (WE) nr 863/2007 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 11 lipca 2007 r. ustanawiającym mechanizm tworzenia zespołów szybkiej interwencji na granicy oraz zmieniającym rozporządzenie Rady (WE) nr 2007/2004 w odniesieniu do tego mechanizmu i określającym uprawnienia i zadania zaproszonych funkcjonariuszy (Dz. Urz. UE L 199 z 31.07.2007, str. 30);

¹⁾ Niniejsza ustawa wdraża dyrektywę Rady 91/477/EWG z dnia 18 czerwca 1991 r. w sprawie kontroli nabywania i posiadania broni (Dz. Urz. UE L 256 z 13.09.1991) zmienioną dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/51/WE z dnia 21 maja 2008 r. (Dz. Urz. UE L 179 z 08.07.2008).

²⁾ Niniejszą ustawą zmienia się ustawy: ustawę z dnia 13 października 1995 r. – Prawo łowieckie, ustawę z dnia 29 sierpnia 1997 r. o strażach gminnych, ustawę z dnia 16 marca 2001 r. o Biurze Ochrony Rządu, ustawę z dnia 6 września 2001 r. o transporcie drogowym, ustawę z dnia 21 czerwca 2002 r. o materiałach wybuchowych przeznaczonych do użytku cywilnego, ustawę z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody i ustawę z dnia 20 marca 2009 r. o bezpieczeństwie imprez masowych.

- 4) obrotu bronią i amunicją, technologiami i usługami mającymi znaczenie dla obronności, bezpieczeństwa lub ważnych interesów Państwa oraz wytwarzania, przewozu przez terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, przywozu z zagranicy i wywozu za granicę broni i amunicji w celach przemysłowych lub handlowych;
- 5) przemieszczania amunicji przez przedsiębiorców oraz przedsiębiorców zagranicznych w rozumieniu ustawy z dnia 21 czerwca 2002 r. o materiałach wybuchowych przeznaczonych do użytku cywilnego (Dz. U. z 2012 r. poz. 1329, z późn.zm.).

Rozdział 2

Broń i amunicja

Art. 3. 1. Użyte w ustawie określenia oznaczają:

- 1) amunicja – amunicję do broni palnej, sygnałowej i alarmowej, w postaci naboju scalonych i naboju ślepych przeznaczonych do strzelania z broni palnej, sygnałowej i alarmowej, a także amunicję rozdzielnego ładowania w postaci prochu czarnego (dymnego) i jego substytutów;
- 2) broń – strzelecką broń palną, broń sygnałową, broń alarmową i broń pneumatyczną;
- 3) broń alarmowa – broń palną niezdolną konstrukcyjnie do wystrzelenia pocisku, przeznaczoną do wywoływania efektu akustycznego lub wystrzeliwania areozolu substancji drażniącej lub łzawiącej, przy czym opuszczające lufę niespalone cząstki stałe są zdolne razić cel na odległość nie większą niż 2 metry;
- 4) broń bocznego zapłonu – broń palną, sygnałową i alarmową, do której stosuje się naboje systemu Floberta z masą inicjującą zawałowaną w przetłoczeniu dennej części łuski, oraz naboje systemu Lefauchaux z zapłonem sztyftowym;
- 5) broń centralnego zapłonu – broń palną, sygnałową i alarmową inną niż broń bocznego zapłonu;
- 6) broń długa – każdą broń palną inną niż broń krótka;
- 7) broń gładkolufowa – broń palną o lufach gładkościennych, przeznaczoną do odstrzeliwania naboju śrutowych lub naboju z pociskiem jednolitym, przeznaczonych do broni gładkolufowej;
- 8) broń historyczna – broń palną wytworzoną nie później niż w 1885 roku oraz funkcjonalne repliki i kopie takiej broni;
- 9) broń jednostrzałowa – broń palną bez magazynka, którą ładuje się przed każdorazowym strzałem przez ręczne wprowadzenie naboju do komory naboju lub pocisku do lufy;
- 10) broń krótka – broń palną z lufą, której długość nie przekracza 300 mm lub której całkowita długość nie przekracza 600 mm;
- 11) broń odprzodowa – broń palną ładowaną od strony wylotu lufy, na amunicję rozdzielnego ładowania, przystosowaną do strzelania wyłącznie prochem czarnym;
- 12) broń palna – ręczną strzelecką broń lufową, która wystrzeliwuje, jest przeznaczona do wystrzeliwania lub może być przystosowana do wystrzeliwania jednego lub większej liczby pocisków lub substancji w wyniku działania materiału miotającego;

- 13) broń palna podobna do broni samoczynnej – samopowtarzalną broń palną, do wykonania której użyto komory zamkowej, choćby przerobionej, pochodzącej z broni samoczynnej albo używanej do produkcji broni samoczynnej;
 - 14) broń pneumatyczna – urządzenie, które w wyniku działania sprężonego gazu jest zdolne do wystrzelenia pocisku o wylotowej energii kinetycznej co najmniej 17 J;
 - 15) broń powtarzalna – broń palną, która po wystrzeleniu naboju może zostać ponownie naładowana ręcznie z magazynka lub bębena nabojowego;
 - 16) broń pozbawiona cech użytkowych – broń palną, u której stwierdzono pozbawienie w sposób trwały cech użytkowych wszystkich istotnych części broni w taki sposób, że nie jest zdolna do wystrzelenia pocisku lub innej substancji lub do wywołania efektu wizualnego lub akustycznego, a przywrócenie broni cech użytkowych bez podjęcia czynności specjalistycznych nie jest możliwe;
 - 17) broń samoczynna – broń palną, która ładuje się automatycznie po każdorazowym wystrzeleniu naboju i może wystrzelić więcej niż jeden nabój przy jednym uruchomieniu urządzenia spustowego;
 - 18) broń samopowtarzalna – broń palną, która ładuje się automatycznie po każdorazowym wystrzeleniu naboju i może wystrzelić tylko jeden nabój przy jednym uruchomieniu urządzenia spustowego;
 - 19) broń sygnałowa – broń palną zdolną do wystrzelenia wyłącznie pocisku lub substancji wywołującej sygnał wizualny, wizualno-akustyczny albo akustyczny;
 - 20) broń zdolna do rażenia celów na odległość – broń palną lub pneumatyczną, która jest zdolna do wystrzelenia pocisku z wylotową energią kinetyczną co najmniej 17 J na odległość co najmniej 10 metrów;
 - 21) kaliber broni – powiązaną ze średnicą przewodu lufy wielkość, wyrażoną w miarach długości albo wagomiarowo, określoną przez producenta broni lub jej importera;
 - 22) materiał miotający – proch strzelniczy dymny i bezdymny, w tym także substytuty prochu dymnego;
 - 23) noszenie broni – każdy sposób przemieszczania broni załadowanej;
 - 24) państwo członkowskie Unii Europejskiej – również państwo inne niż państwo członkowskie Unii Europejskiej traktowane na równi z nim na podstawie umowy w sprawie włączenia tych państw we wprowadzanie w życie, stosowanie i rozwój dorobku Schengen;
 - 25) przenoszenie broni – każdy sposób przemieszczania broni niezaładowanej;
 - 26) tłumik dźwięku – gazodynamiczne urządzenie wylotowe przeznaczone do stosowania w broni palnej, którego zadaniem jest wytłumienie hałasu powstającego przy strzale;
 - 27) urządzenie niebezpieczne – ostrze ukryte, kastet, paralizator elektryczny o prądzie wyładowania powyżej 10 mA, a także broń cięciwową o sile naciągu powyżej 750 N.
2. W rozumieniu ustawy przedmiot uznaje się za dający się przystosować do miotania jednego lub większej liczby pocisków lub substancji w wyniku działania materiału miotającego, jeżeli ma wygląd broni palnej oraz ze względu na swoją budowę lub materiał, z którego jest wykonany, może być łatwo przystosowany do wspomnianego celu.
- Art. 4. 1. Istotne części broni lub amunicji, gotowe lub obrobione, uważa się za broń lub amunicję.

2. Za obrobione części broni uważa się takie części, które mogą być zamontowane w broni i pełnić swoje funkcje użytkowe bez konieczności dalszej specjalistycznej obróbki.
3. Istotnymi częściami broni są: lufa z komorą nabojową, szkielet, komora zamkowa lub baskila, zamek, bębenek nabojowy oraz tłumik dźwięku.
4. Istotnymi częściami amunicji są: pociski wypełnione materiałem wybuchowym, zapalającym, albo innymi substancjami, których działanie zagraża życiu lub zdrowiu oraz materiał miotający.

Art. 5. 1. Zabronione jest dokonywanie ingerencji w konstrukcję broni zmieniających jej rodzaj, kaliber, typ naboju lub sposób działania, a w szczególności przerabianie broni sygnałowej, alarmowej i pneumatycznej na broń palną, z zastrzeżeniem koncesjonowanej działalności wytwórczej i rusznikarskiej.

2. Ingerencje, o których mowa w ust. 1, uważa się za wyrób broni.

Art. 6. Broń i amunicja dzieli się na następujące kategorie:

- 1) A – broń i amunicja, której posiadanie jest zabronione, z zastrzeżeniem art. 8 pkt 4 i 5;
- 2) B – broń i amunicja, którą można posiadać na podstawie pozwolenia na broń podstawowego, rozszerzonego, obiektowego lub muzealnego;
- 3) C – broń i amunicja, którą można posiadać na podstawie obywatelskiej karty broni;
- 4) D – broń i amunicja, którą można posiadać bez pozwolenia.

Art. 7. 1. Do kategorii A zalicza się:

- 1) broń o kalibrze większym niż 40 mm;
- 2) samoczynną broń palną i sygnałową;
- 3) broń wytworzoną lub przerobioną w sposób pozwalający na zatajenie jej przeznaczenia, a także broń imitującą inne przedmioty;
- 4) amunicję z pociskami wypełnionymi materiałami wybuchowymi, zapalającymi, albo innymi substancjami których działanie zagraża życiu, a także pociski do takiej amunicji oraz wojskowe pociski wybuchowe;
- 5) amunicję z pociskami o zwiększonej penetracji, wykonanymi albo zawierającymi rdzeń wykonany z materiału o twardości większej niż 50 HR wg skal twardości Rockwella;
- 6) amunicję do broni krótkiej z pociskami skonstruowanymi dla osiągnięcia zwiększonej deformacji po trafieniu w cel oraz pociski do takiej amunicji, z wyjątkiem amunicji używanej do polowania, sportów strzeleckich oraz samoobrony.

2. Do kategorii B zalicza się:

- 1) krótką broń palną centralnego zapłonu;
- 2) krótką broń palną bocznego zapłonu samopowtarzalną i powtarzalną;
- 3) krótką broń palną jednostrzałową bocznego zapłonu, której całkowita długość nie przekracza 280 mm;
- 4) długą broń palną centralnego zapłonu;
- 5) długą broń palną samopowtarzalną;
- 6) powtarzalną i samopowtarzalną broń gładkolufową, której długość nie przekracza 600 mm;

- 7) samopowtarzalną broń palną, która jest podobna do broni samoczynnej;
 - 8) amunicję do broni określonej w pkt 1-7, w tym materiał miotający;
 - 9) tłumiki dźwięku.
3. Do kategorii C zalicza się:
- 1) krótką broń palną jednostrzałową bocznego zapłonu, której całkowita długość przekracza 280 mm;
 - 2) długą broń palną bocznego zapłonu powtarzalną i jednostrzałową;
 - 3) długą broń palną gładkolufową, inną niż wymieniona w ust. 2 pkt 6;
 - 4) broń sygnałową;
 - 5) broń alarmową samoczynną;
 - 6) broń pneumatyczną;
 - 7) broń odprzodową;
 - 8) amunicję do broni określonej w pkt 1-5, w tym proch czarny i jego substytuty;
 - 9) urządzenia niebezpieczne.
4. Do kategorii D zalicza się:
- 1) broń alarmową, z wyjątkiem samoczynnej;
 - 2) broń historyczną;
 - 3) broń pozbawioną cech użytkowych;
 - 4) broń niezdolną do rażenia celów na odległość;
 - 5) amunicję do broni określonej w pkt 1 oraz amunicję do broni określonej w pkt 2 w postaci prochu czarnego w ilości do 1 kg.

Rozdział 3

Pozwolenia na broń

Art. 8. Ustala się następujące rodzaje pozwoleń na broń:

- 1) obywatelska karta broni – uprawnia do nabywania i posiadania broni i amunicji, o których mowa w art. 7 ust. 3;
- 2) pozwolenie podstawowe – uprawnia do nabywania i posiadania broni i amunicji, o których mowa w art. 7 ust. 2 i 3, w tym amunicji samodzielnie wytwarzanej z komponentów, oraz materiału miotającego;
- 3) pozwolenie rozszerzone – uprawnia do nabywania i posiadania broni i amunicji, o których mowa w art. 7 ust. 2 i 3, w tym amunicji samodzielnie wytwarzanej z komponentów, oraz materiału miotającego, a także do ukrytego noszenia krótkiej broni palnej;
- 4) pozwolenie obiektowe – uprawnia do nabywania i posiadania broni i amunicji, o których mowa w art. 7 ust. 1 pkt 2, ust. 2 i 3, przez podmioty wymienione w art. 16;
- 5) pozwolenie muzealne – uprawnia do nabywania i posiadania każdej broni i amunicji, która jest gromadzona przez placówki muzealne działające na podstawie odrębnych przepisów, oraz nabywania i posiadania broni i amunicji, o których mowa w art. 7 ust. 1 pkt 2, 3 i 5 oraz ust. 2, gromadzonej w ramach kolekcji tworzonej przez osoby fizyczne.

Art. 9. 1. Nie wymaga się posiadania pozwolenia na broń w wypadku używania jej na terenie strzelnicy, pod bezpośrednim nadzorem osoby prowadzącej strzelanie.

2. Nie wymaga się posiadania pozwolenia na broń w przypadku używania broni sygnałowej w celu wezwania pomocy lub sygnalizacji sytuacji awaryjnej.

Art. 10. Broni i amunicji nie może posiadać osoba:

- 1) która nie ma ukończonych 21 lat;
- 2) została skazana prawomocnym wyrokiem na karę pozbawienia wolności lub ograniczenia wolności za umyślne przestępstwo:
 - a) przeciwko życiu i zdrowiu,
 - b) przeciwko mieniu,
 - c) przeciwko wolności seksualnej i obyczajności,
 - d) z zastosowaniem przemocy lub groźbą jej użycia,
 - e) określone w art. 263 § 1-3 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny (Dz. U. Nr 88, poz. 553, z późn. zm.),
lub wobec której toczy się postępowanie karne o popełnienie takiego przestępstwa;
- 3) u której stwierdzono stan chorobowy lub istotne zaburzenie funkcjonowania psychologicznego, wymienione w załączniku nr 1 do ustawy;
- 4) nieposiadająca miejsca zamieszkania na terenie Rzeczypospolitej Polskiej.

Art. 11. 1. Pozwolenie na broń wydaje w drodze decyzji administracyjnej starosta lub prezydent miasta na prawach powiatu, właściwy ze względu na miejsce zamieszkania osoby lub siedzibę podmiotu ubiegającego się o wydanie pozwolenia.

2. Pozwolenie na broń wydaje się na czas nieokreślony, z wyjątkiem pozwolenia rozszerzonego, które wydaje się na okres 5 lat.

3. Pozwolenie na broń zawiera:

- 1) imię i nazwisko albo nazwę (firmę) oraz adres posiadacza broni;
- 2) numer ewidencyjny PESEL albo numer REGON posiadacza broni;
- 3) rodzaj pozwolenia na broń;
- 4) nazwę organu wydającego pozwolenie na broń;
- 5) datę wydania pozwolenia na broń;
- 6) datę ważności pozwolenia na broń – w przypadku pozwolenia rozszerzonego.

4. Wydanie pozwolenia na broń jest odpłatne.

5. Opłata, o której mowa w ust. 4, stanowi dochód właściwej jednostki samorządu terytorialnego.

Art. 12. 1. Tworzy się rejestr Centralnej Ewidencji Broni i Posiadaczy, zwanej dalej „CEBiP”.

2. CEBiP prowadzi minister właściwy do spraw wewnętrznych, w formie elektronicznej.

3. W CEBiP rejestruje się:

- 1) wydanie i cofnięcie pozwolenia na broń;
- 2) transakcje kupna i zbycia broni.

4. Rejestr CEBiP zawiera:

- 1) imię i nazwisko albo nazwę (firmę) oraz adres posiadacza broni;
- 2) numer ewidencyjny PESEL albo numer REGON posiadacza broni;

- 3) kategorię pozwolenia na broń;
 - 4) rodzaj, typ i markę broni;
 - 5) numer seryjny broni;
 - 6) kategorię broni;
 - 7) datę produkcji broni, o ile jest znana;
 - 8) kaliber broni i naboje dla niej odpowiednio;
 - 9) organ wydający pozwolenie na broń;
 - 10) datę wydania pozwolenia na broń;
 - 11) datę rejestracji broni;
 - 12) numer Europejskiej Karty Broni palnej, do której wpisano dany egzemplarz broni, jeżeli taki wpis został dokonany.
5. Rejestracji zdarzeń, o których mowa w ust. 3 pkt 1, dokonuje organ właściwy w sprawach wydawania pozwoleń na broń niezwłocznie po ich wystąpieniu.
6. Rejestracji zdarzeń, o których mowa w ust. 3 pkt 2, dokonuje organ właściwy w sprawach wydawania pozwoleń na broń na podstawie dowodu przeniesienia własności broni lub zaświadczenia o zmianie kalibru lub naboju wystawionego przez koncesjonowany zakład rusznikarski, który dokonał zmiany.
7. Wykreślenia broni z CEBiP dokonuje organ właściwy w sprawach wydawania pozwoleń na broń, na podstawie dowodu złomowania broni lub pozbawienia jej cech użytkowych, wystawionego przez koncesjonowany zakład rusznikarski.
8. Dostęp do systemu CEBiP mają, poza organami właściwymi w sprawach wydawania pozwoleń na broń, Policja, Żandarmeria Wojskowa, Straż Graniczna, Służba Celna, Agencja Bezpieczeństwa Wewnętrznego oraz Centralne Biuro Antykorupcyjne. Dostęp ten jest nieodpłatny.
9. Minister właściwy do spraw wewnętrznych określi, w drodze rozporządzenia, sposób organizacji i funkcjonowania systemu CEBiP, w tym udostępniania informacji w nim gromadzonych, mając na celu zapewnienie możliwości ustalenia posiadacza egzemplarza broni, a także sprawności przekazywania informacji w tym zakresie pomiędzy organami, a przez to ścisłą kontrolę stanu posiadania broni przez obywateli.
10. Minister właściwy do spraw wewnętrznych określi, w drodze rozporządzenia, wzory pozwoleń na broń oraz wysokość opłat za ich wydawanie, mając na względzie wyraźne rozróżnienie graficzno-kolorystyczne poszczególnych rodzajów pozwoleń; pozwolenia powinny mieć formę karty z tworzywa sztucznego, o rozmiarach odpowiadających rozmiarom innych dokumentów identyfikacyjnych. Opłata za wydanie pozwolenia na broń nie może przekroczyć faktycznych kosztów wykonania dokumentu.

Art. 13. 1. Obywatelską kartę broni wydaje się na wniosek osoby, wobec której nie zachodzą okoliczności, o których mowa w art. 10, i która przedstawi na piśmie uzasadniony powód posiadania broni.

2. Za uzasadniony powód posiadania broni traktowany jest zamiar:

- 1) uprawiania łowiectwa;
- 2) uprawiania sportów o charakterze strzeleckim, w tym rekreacyjnie;
- 3) kolekcjonowania broni;
- 4) posiadania broni do ochrony miru domowego;

- 5) brania udziału w rekonstrukcjach historycznych lub innych przedsięwzięciach o charakterze artystycznym;
 - 6) posiadania broni do samoobrony;
 - 7) posiadania broni w celach doskonalenia umiejętności zawodowych;
 - 8) używania broni w celach sygnalizacyjnych;
 - 9) prowadzenia działalności gospodarczej w zakresie szkoleń strzeleckich.
3. Do wniosku o wydanie obywatelskiej karty broni należy dołączyć:
- 1) informację o wnioskodawcy z Krajowego Rejestru Karnego;
 - 2) zaświadczenie od lekarza rodzinnego stwierdzające brak przeciwwskazań do wydania pozwolenia na broń, o których mowa w art. 10 pkt 3, wydane po zasięgnięciu opinii psychologa i lekarzy specjalistów, w tym neurologa, psychiatry oraz innych, w przypadku uznania ich za niezbędne.
4. Zaświadczenie, o którym mowa w ust. 3 pkt 2, jest odpłatne.
5. Minister właściwy do spraw zdrowia określi, w drodze rozporządzenia, wysokość opłaty za wydanie zaświadczenia, o którym mowa w ust. 3 pkt 2, oraz art. 14 ust. 5, dbając o zachowanie finansowej dostępności zaświadczeń dla ogółu obywateli.

Art. 14. 1. Pozwolenie podstawowe wydaje się osobie, wobec której nie zachodzą okoliczności wymienione w art. 10, oraz która zdała egzamin lub posiada obywatelską kartę broni przez okres co najmniej trzech lat.

2. Procedurę przeprowadzania i warunki zaliczenia egzaminu, o którym mowa w ust. 1, określa załącznik nr 2 do ustawy.

3. Minister właściwy do spraw wewnętrznych określi, w drodze rozporządzenia, zestaw 100 pytań egzaminacyjnych egzaminu, o którym mowa w ust. 1, wraz z odpowiedziami, mając na celu sprawdzenie znajomości zagadnień wymienionych w załączniku nr 2 do ustawy oraz uzyskanie jednolitych i obiektywnych warunków zdawania egzaminu na terenie całego kraju.

4. Jako równorzędne ze spełnieniem warunku zaliczenia egzaminu, o którym mowa w ust. 1, traktuje się zdanie egzaminu dopuszczającego do wykonywania polowania, organizowanego przez Polski Związek Łowiecki, lub egzaminu dopuszczającego do uprawiania sportu kwalifikowanego, organizowanego przez polski związek sportowy, właściwy ze względu na konkurencję sportową wymagającą użycia broni, o której mowa w art. 7 ust. 2.

5. Jeżeli osoba ubiegająca się o pozwolenie na broń nie posiada obywatelskiej karty broni, do wniosku o wydanie pozwolenia na broń należy dołączyć przedstawiony na piśmie uzasadniony powód posiadania broni, informację o wnioskodawcy z Krajowego Rejestru Karnego oraz zaświadczenie od lekarza rodzinnego. Przepisy art. 13 ust. 2–4 stosuje się.

6. Egzamin, o którym mowa w ust. 1, jest odpłatny.

7. Minister właściwy do spraw wewnętrznych określi, w drodze rozporządzenia, maksymalne stawki opłaty za egzamin, o którym mowa w ust. 1, dbając o zachowanie finansowej dostępności egzaminu dla ogółu obywateli.

Art. 15. 1. Rozszerzone pozwolenie na broń wydaje się osobie, która:

- 1) posiada pozwolenie podstawowe;
- 2) zdała egzamin kompetencyjny przed właściwą komisją egzaminacyjną.

2. Procedurę przeprowadzania i warunki zaliczenia egzaminu kompetencyjnego określa załącznik nr 3 do ustawy.
3. Egzamin kompetencyjny, o którym mowa w ust. 1, jest odpłatny.
4. Minister właściwy do spraw wewnętrznych określi, w drodze rozporządzenia, maksymalne stawki opłaty za egzamin kompetencyjny, mając na uwadze zachowanie finansowej dostępności egzaminu dla ogółu obywateli.

Art. 16. Pozwolenie obiektowe wydaje się:

- 1) przedsiębiorcom wykonującym działalność gospodarczą w zakresie wytwarzania broni i amunicji, obrotu bronią i amunicją, rusznikarską, lub w zakresie ochrony osób i mienia;
- 2) klubom sportowym;
- 3) podmiotom prowadzącym strzelnice lub działalność szkoleniową w zakresie strzelectwa;
- 4) podmiotom organizującym przedsięwzięcia artystyczne, w szczególności teatralne i filmowe;
- 5) przedsiębiorcom i jednostkom organizacyjnym, które na podstawie odrębnych przepisów powołały wewnętrzne służby ochrony, jeżeli broń jest niezbędna do wykonywania zadań wynikających z planu ochrony.

Art. 17. 1. Pozwolenie muzealne wydaje się:

- 1) placówkom muzealnym ujętym w rejestrze muzeów prowadzonym przez ministra właściwego do spraw kultury i dziedzictwa narodowego;
- 2) osobom, wobec których nie zachodzą okoliczności określone w art. 10, i które są w stanie zapewnić warunki przechowywania kolekcji wymagane dla placówek muzealnych.

2. Minister właściwy do spraw kultury i dziedzictwa narodowego określi, w drodze rozporządzenia, warunki przechowywania poza magazynem broni zbiorów oraz ich ekspozycji, jakie musi spełniać placówka muzealna lub osoba fizyczna gromadząca kolekcje, mając na względzie stworzenie sprzyjających warunków do zachowania zabytków kultury narodowej dla potomności i ich odpowiedniego eksponowania dla dobra ogółu obywateli.

Art. 18. 1. Na wniosek posiadacza broni organ wydający pozwolenie na broń właściwy ze względu na miejsce zamieszkania osoby lub miejsce rejestracji podmiotu wydaje Europejską Kartę Broni palnej, zwaną dalej „EKB”.

2. EKB wydaje się na okres do 5 lat; po upływie terminu ważności EKB na wniosek posiadacza może być przedłużona na kolejny okres.

3. W przypadku cofnięcia uprawnień do posiadania broni EKB traci ważność i podlega zwrotowi do organu, który ją wydał. W przypadku sprzedaży broni wpisanej do EKB organ, który wydał EKB, wykreśla z niej broń.

4. W EKB zamieszcza się informacje o:

- 1) tożsamości posiadacza broni palnej, w tym:
 - a) nazwisko i imię, lub pełną nazwę (firmę) podmiotu,
 - b) numer ewidencyjny PESEL albo numer REGON,

- c) adres miejsca zamieszkania lub adres siedziby podmiotu;
 - 2) danych identyfikacyjnych broni palnej wraz ze wskazaniem kategorii broni palnej, o której mowa w art. 7;
 - 3) okresie ważności EKB;
 - 4) utracie broni palnej;
 - 5) państwach członkowskich Unii Europejskiej, na których terytorium posiadanie broni palnej, określonej w EKB, jest zakazane albo możliwe na podstawie pozwolenia;
 - 6) wymogach władz innych państw członkowskich Unii Europejskiej dotyczących zezwoleń na wwóz lub przewóz przez terytorium tych państw broni palnej wpisanej do EKB.
5. Wpisów do EKB dokonuje organ wydający pozwolenie na broń właściwy ze względu na miejsce zamieszkania osoby lub siedzibę podmiotu.
6. Minister właściwy do spraw wewnętrznych określi, w drodze rozporządzenia, wzór EKB, mając na celu zachowanie zgodności z prawem Unii Europejskiej dotyczącym kontroli nabywania i posiadania broni.

Rozdział 4

Zbywanie oraz użyczenie broni i amunicji

- Art. 19. 1. Zbycie broni podlegającej pozwoleniu na broń może być dokonane tylko na rzecz osoby posiadającej odpowiednie pozwolenie, na podstawie przedłożonego pozwolenia.
2. Zbycie amunicji podlegającej pozwoleniu na broń może być dokonane tylko na rzecz osoby posiadającej odpowiednie pozwolenie, na podstawie przedłożonego pozwolenia.
3. Zbycie broni i amunicji niepodlegającej pozwoleniu na broń może być dokonane tylko na rzecz osoby mającej ukończone 21 lat, na podstawie przedłożonego dowodu tożsamości.
4. Zbycie broni wymagającej uzyskania pozwolenia musi zostać zgłoszone do odnotowania w CEBiP przez obie strony transakcji w terminie 7 dni roboczych od dnia zawarcia umowy.

- Art. 20. 1. Osoby fizyczne posiadające pozwolenie na broń mogą użyczać broni innym osobom posiadającym pozwolenie na broń tej samej kategorii.
2. Osoby fizyczne mogą użyczać amunicję osobom posiadającym odpowiednie pozwolenie.
3. Użyczenie, o którym mowa w ust. 1 i 2, powinno odbywać się z zachowaniem pisemnej formy umowy użyczenia, z wyjątkiem sytuacji gdy przez cały okres użyczenia obie strony umowy znajdują się w tym samym miejscu.

Rozdział 5

Przenoszenie, noszenie i przechowywanie broni

- Art. 21. 1. Obywatelska karta broni, pozwolenie podstawowe oraz pozwolenie rozszerzone upoważniają do przenoszenia broni.

2. Do przenoszenia broni posiadanej na podstawie pozwolenia obiektowego lub muzealnego uprawnione są osoby mające pozwolenie podstawowe lub rozszerzone oraz pisemne upoważnienie właściciela tej broni.
3. Broń przenosi się w stanie rozładowanym, umieszczoną w odpowiednim futerale lub pudełku, zapewniającym dyskrecję przenoszenia.
4. Amunicję przenosi się w sposób zapewniający bezpieczeństwo i uniemożliwiający jej przypadkowe odpalenie w normalnych warunkach.
5. Przewożenie broni i amunicji środkami transportu publicznego, z zastrzeżeniem ust. 6, jest dopuszczalne przy zachowaniu niezbędnych środków bezpieczeństwa, pod warunkiem że broń i amunicja są zabezpieczone w sposób uniemożliwiający powstanie zagrożenia życia, zdrowia lub mienia.
6. Przewożenie broni i amunicji w kabinach pasażerskich statków powietrznych przez osoby inne niż specjalnie do tego upoważnione na podstawie odrębnych przepisów jest zakazane.
7. Zakazuje się przenoszenia broni przez osoby znajdujące się w stanie nietrzeźwości lub pod wpływem środków odurzających.

Art. 22. 1. Broń palną krótką może nosić osoba posiadająca pozwolenie rozszerzone; broń musi być noszona w ukryciu, z wyjątkiem sytuacji, o której mowa w art. 30 ust. 2, w sposób zapewniający bezpieczeństwo innych osób i mienia.

2. Broń alarmowa może być noszona przez jej posiadacza pod warunkiem zapewnienia bezpieczeństwa innych osób i mienia; broń musi być noszona w ukryciu, z wyjątkiem sytuacji, o której mowa w art. 30 ust. 2.

3. Broń używana do wykonywania polowania może być noszona na terenie łowiska przez osobę posiadającą uprawnienia do wykonywania polowania, określone w ustawie z dnia 13 października 1995 r. – Prawo łowieckie (Dz. U. z 2013 r. poz. 1226, z późn. zm.).

4. Zakazuje się noszenia broni przez osoby znajdujące się w stanie nietrzeźwości lub pod wpływem środków odurzających, oraz w innych przypadkach niż wymienione w ust. 1–3.

Art. 23. 1. Broń i amunicję, o których mowa w art. 7 ust. 1, przechowuje się w magazynach broni.

2. Broń i amunicję, o których mowa w art. 7 ust. 2 i 3, przechowuje się w metalowych kasetach umocowanych trwale do podłoża w sposób uniemożliwiający odłączenie bez podjęcia specjalistycznych czynności, lub w specjalistycznych szafach do przechowywania broni.

3. Broń, o której mowa w art. 7 ust. 4 pkt 1 i 2, oraz amunicję do niej, przechowuje się w sposób uniemożliwiający dostęp osobom postronnym.

4. Pozwolenie na broń obiektowe zobowiązuje jego posiadacza do przechowywania broni oraz amunicji do niej w magazynie broni.

5. Dopuszcza się przechowywanie broni i amunicji, posiadanych na podstawie pozwolenia obiektowego, o którym mowa w art. 16 pkt 2, w sposób określony w ust. 2.

6. Pozwolenie muzealne zobowiązuje jego posiadacza do przechowywania broni i amunicji na terenie placówki muzealnej w sposób uniemożliwiający dostęp osobom postronnym albo w magazynie broni.

7. Minister właściwy do spraw wewnętrznych określi, w drodze rozporządzenia, warunki, jakie muszą spełniać magazyny broni, mając na celu skuteczne zabezpieczenie przechowywanej broni i amunicji.

Art. 24. 1. Przesyłanie broni oraz amunicji za pośrednictwem podmiotów zajmujących się przewożeniem i doręczaniem przesyłek jest zakazane z zastrzeżeniem przepisów rozdziału 7 i art. 40 ust. 3. Przepisu nie stosuje się do broni alarmowej oraz amunicji do niej.

2. Jednostki przewożące przesyłki pocztowe, w razie stwierdzenia przypadku naruszenia zakazu, o którym mowa w ust. 1, zatrzymują przesyłkę, zawiadamiając o tym najbliższy organ Policji, który jest obowiązany do jej niezwłocznego protokolarnego przyjęcia do depozytu.

Art. 25. 1. Policja co najmniej raz na 5 lat przeprowadza wywiad środowiskowy dotyczący posiadacza broni oraz dokonuje sprawdzenia warunków przechowywania broni i amunicji.

2. W przypadku stwierdzenia rażących nieprawidłowości organ, który wydał pozwolenie na broń cofa uprawnienie do posiadania broni.

3. Osoba, której cofnięto uprawnienie do posiadania broni może się ponownie ubiegać o wydanie pozwolenia na broń nie wcześniej niż po upływie 3 lat od dnia, w którym decyzja o cofnięciu pozwolenia na broń stała się ostateczna.

Rozdział 6

Warunki używania broni

Art. 26. Broń, która jest zdolna do rażenia celów na odległość, może być używana wyłącznie na strzelnicach, z wyjątkiem przypadków, których mowa w art. 28–30.

Art. 27. 1. Strzelnice dopuszczone do strzelań innych niż śrutowe powinny być zbudowane i zorganizowane w sposób wykluczający możliwość wydostania się poza ich obręb pocisku wystrzelonego z broni w sposób zgodny z regulaminem strzelnicy.

2. Szczegółowe zasady zachowania bezpieczeństwa na strzelnicy określa regulamin strzelnicy.

3. Zatwierdzenie regulaminu strzelnicy następuje w drodze decyzji administracyjnej wydawanej przez właściwego wójta, burmistrza lub prezydenta miasta.

4. Wzorcowy regulamin strzelnicy określa załącznik nr 4 do ustawy.

Art. 28. Osoby posiadające uprawnienia do wykonywania polowania mogą używać broni do polowania na zasadach określonych w ustawie z dnia 13 października 1995 r. – Prawo łowieckie (Dz. U. z 2013 r. poz. 1226, z późn. zm.).

Art. 29. 1. Broń sygnałowa może być używana wyłącznie zgodnie z jej przeznaczeniem, w szczególności w ratownictwie i żegludze, pod warunkiem zachowania zasad bezpieczeństwa przy jej obsłudze.

2. Broń alarmowa i historyczna może być używana podczas przedsięwzięć o charakterze artystycznym oraz rekonstrukcji wydarzeń historycznych, pod warunkiem zapewnienia jej bezpiecznej obsługi.

Art. 30. 1. Pracownicy ochrony używają podczas wykonywania czynności zawodowych broni posiadanej na podstawie pozwolenia obiektowego, pod warunkiem posiadania pozwolenia rozszerzonego; pracownik umundurowany nie musi nosić broni w ukryciu.

2. Umundurowani pracownicy ochrony podczas wykonywania czynności związanych z konwojowaniem transportów środków pieniężnych oraz podczas pełnienia funkcji zabezpieczania obiektów należących do wojska używają broni posiadanej na podstawie pozwolenia obiektowego, o której mowa w art. 7 ust. 1 pkt 2, pod warunkiem posiadania pozwolenia rozszerzonego; broń nie musi być noszona w ukryciu.

Rozdział 7

Przewóz broni przez granice

Art. 31. 1. Przywóz broni lub amunicji z zagranicy przez obywateli polskich na własne potrzeby wymaga uprzedniego wydania zaświadczenia przez właściwego konsula Rzeczypospolitej Polskiej, z zastrzeżeniem art. 34.

2. Osoby, o których mowa w ust. 1, przekraczając granicę, są obowiązane do pisemnego zgłoszenia właściwemu organowi celnemu przywozu broni lub amunicji. Organ ten niezwłocznie przekazuje informacje zawarte w zgłoszeniu organowi wydającemu pozwolenie na broń właściwemu ze względu na miejsce zamieszkania osoby.

3. Jeżeli osoby, o których mowa w ust. 1, nie posiadają pozwolenia na broń, są obowiązane niezwłocznie złożyć przywożoną broń lub amunicję do depozytu właściwego organu celnego, a także, w terminie 14 dni od dnia przywozu broni na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, wystąpić do organu wydającego pozwolenie na broń właściwego ze względu na miejsce zamieszkania osoby z wnioskiem o wydanie pozwolenia na broń.

4. Koszty związane z deponowaniem broni lub amunicji w trybie, o którym mowa w ust. 3, ponosi osoba składająca broń lub amunicję do depozytu. W przypadku niezyskania pozwolenia na broń osoba składająca broń lub amunicję do depozytu ma obowiązek zbyć ją na rzecz osoby lub podmiotu mających odpowiednie pozwolenie, albo przekazać je do złomowania.

5. Minister właściwy do spraw finansów publicznych, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw wewnętrznych, określi, w drodze rozporządzenia, tryb przekazywania informacji oraz wzór zgłoszenia, o których mowa w ust. 2, mając na celu zapewnienie skutecznej kontroli przepływu broni i amunicji przez granice.

Art. 32. Wywóz broni lub amunicji za granicę przez obywateli polskich wymaga zgody organu właściwego w sprawach wydawania pozwoleń na broń.

Art. 33. W stosunku do obywateli polskich wywożących broń lub amunicję przez granice do państw członkowskich Unii Europejskiej nie stosuje się przepisów art. 32, jeżeli broń, której przewóz dotyczy, jest wpisana do EKB.

Art. 34. 1. Osobom deklarującym zamiar zakupu broni palnej w innym państwie członkowskim Unii Europejskiej organ właściwy w sprawach wydawania pozwoleń na broń poświadcza, na ich wniosek, uprzednią zgodę przewozową, w terminie nie dłuższym niż 5 dni od dnia jej wpływu do właściwego organu.

2. Uprzednia zgoda przewozowa powinna zawierać w szczególności:

- 1) wskazanie państwa początkowego i docelowego transakcji;
- 2) nazwę (firmę) lub imię i nazwisko zbywcy i nabywcy broni palnej;
- 3) siedzibę i adres lub adres miejsca zamieszkania zbywcy i nabywcy broni palnej;
- 4) adres, na który broń palna ma być dostarczona;
- 5) dane techniczne pozwalające na jednoznaczną identyfikację broni palnej;
- 6) liczbę jednostek broni palnej.

3. Uprzednia zgoda przewozowa stanowi dokument urzędowy wystawiany przez nabywcę broni palnej w państwie docelowym transakcji na każdorazowe przemieszczenie broni palnej, poświadczony przez właściwe władze tego państwa, zaświadczający o wiarygodności nabywcy oraz o objęciu kontrolą tej transakcji.

4. Minister właściwy do spraw wewnętrznych określi, w drodze rozporządzenia, wzór uprzedniej zgody przewozowej, z uwzględnieniem danych, o których mowa w ust. 2, mając na celu uzyskanie zgodności z przepisami Unii Europejskiej.

Art. 35. 1. Przewóz broni i amunicji przez terytorium Rzeczypospolitej Polskiej może nastąpić na podstawie zaświadczenia wydanego przez właściwego konsula Rzeczypospolitej Polskiej.

2. Osoby mające miejsce zamieszkania w państwach członkowskich Unii Europejskiej mogą w celach łowieckich i sportowych przywozić oraz wywozić broń oraz amunicję na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie EKB, pod warunkiem, że broń ta jest wpisana do karty, a celem podróży jest udział w polowaniu albo w zawodach sportowych.

Rozdział 8

Posiadanie broni przez cudzoziemców

Art. 36. 1. Członkowie misji dyplomatycznych i urzędów konsularnych oraz osoby zrównane z nimi na podstawie porozumień międzynarodowych mogą posiadać broń i amunicję na podstawie porozumień międzynarodowych lub na zasadzie wzajemności.

2. Cudzoziemcom, o których mowa w ust. 1, organ właściwy w sprawach wydawania pozwoleń na broń wydaje terminowe pozwolenie na broń na okres pełnienia przez te osoby funkcji w misjach dyplomatycznych i urzędach konsularnych w Rzeczypospolitej Polskiej.

3. Minister właściwy do spraw wewnętrznych, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw zagranicznych, określi, w drodze rozporządzenia, tryb i warunki wydawania

terminowych pozwoleń na broń cudzoziemcom, o których mowa w ust. 1, z uwzględnieniem wymogu przedstawienia dokumentu o charakterze pozwolenia na broń, wydanego cudzoziemcowi przez właściwy organ państwa, którego jest obywatelem, mając na celu zgodność procedury z porozumieniami międzynarodowymi obowiązującymi Rzeczpospolitą Polską.

Art. 37. Cudzoziemcy niewymienieni w art. 36 mogą posiadać broń i amunicję, jeżeli są one niezbędne do wykonywania czynności związanych z ochroną poczty dyplomatycznej, misji dyplomatycznych i urzędów konsularnych państw obcych, przedstawicielstw organizacji międzynarodowych, członków oficjalnych delegacji zagranicznych, a także do innych celów wynikających z zawartych porozumień międzynarodowych lub z zasady wzajemności, z uwzględnieniem przepisu art. 36 ust. 2 i przepisów wydanych na podstawie art. 36 ust. 3.

Art. 38. 1. Przywóz broni i amunicji z zagranicy oraz jej wywóz za granicę przez cudzoziemców, o których mowa w art. 36 i art. 39, wymagają uprzedniego wydania zaświadczenia o wyrażeniu zgody przez właściwego konsula Rzeczypospolitej Polskiej. Zaświadczenie zastępuje pozwolenie na broń na okres do 30 dni od daty przywozu broni i amunicji.

2. Jeżeli upłynął termin ważności zgody, o którym mowa w ust. 1, broń i amunicja podlegają niezwłocznemu złożeniu do depozytu organu Policji właściwego ze względu na miejsce pobytu cudzoziemca.

3. W szczególnie uzasadnionych przypadkach organ właściwy w sprawach wydawania pozwoleń na broń może wydać cudzoziemcowi zaświadczenie zastępujące pozwolenie na broń oraz uprawniające do wywozu broni i amunicji, określając termin ważności tego zaświadczenia nie dłuższy niż 30 dni.

4. Jeżeli cudzoziemcy, o których mowa w art. 36 i art. 39, nie spełniają warunków określonych w ust. 1 i 2, broń i amunicja podlegają zatrzymaniu przez właściwy organ Straży Granicznej lub organ celny i protokolarnemu przekazaniu organowi Policji właściwemu ze względu na miejsce przekraczania granicy przez tych cudzoziemców.

Art. 39. 1. Cudzoziemcy przybywający na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w celu wzięcia udziału w polowaniu mogą przywozić i wywozić broń oraz amunicję do niej, jeśli ta broń i amunicja jest odpowiednia do wykonywania polowania na zasadach określonych w ustawie z dnia 13 października 1995 r. – Prawo łowieckie.

2. Cudzoziemcy przybywający na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w celu wzięcia udziału w imprezach sportowych, których regulamin wymaga użycia broni, lub w przygotowaniach do takich imprez mogą przywozić i wywozić broń oraz amunicję do niej, jeśli ta broń i amunicja odpowiada kryteriom określonym w zaproszeniu na daną imprezę sportową.

3. Przywóz oraz wywóz broni i amunicji przez cudzoziemców, o których mowa w ust. 1 i 2, odbywa się na podstawie zaświadczenia wydanego przez właściwego konsula Rzeczypospolitej Polskiej, które zastępuje pozwolenie na broń na okres do 30 dni od dnia przywozu broni i amunicji.

4. Zaświadczenie, o którym mowa w ust. 3, uprawnia cudzoziemców do nabycia amunicji do broni określonej w tym zaświadczeniu.
5. Jeżeli upłynął termin ważności zaświadczenia, o którym mowa w ust. 3, broń i amunicja podlegają niezwłocznemu złożeniu do depozytu organu Policji właściwego ze względu na miejsce pobytu cudzoziemca.
6. W szczególnie uzasadnionych przypadkach organ wydający pozwolenie na broń właściwy ze względu na miejsce pobytu cudzoziemca może wydać cudzoziemcowi zaświadczenie zastępujące pozwolenie na broń oraz uprawniające do wywozu broni i amunicji, określając termin ważności tego zaświadczenia nie dłuższy niż 30 dni. Przepis ust. 4 stosuje się odpowiednio.
7. Jeżeli cudzoziemcy, o których mowa w ust. 1 i 2, nie spełniają warunków określonych w ust. 1-3 i 5, broń i amunicja podlegają zatrzymaniu przez właściwy organ Straży Granicznej lub organ celny i protokolarnemu przekazaniu organowi Policji właściwemu ze względu na miejsce przekraczania granicy przez tych cudzoziemców.
8. Cudzoziemiec może zbyć przywiezioną broń zgodnie z zasadami, o których mowa w art. 19.
9. Cudzoziemców obowiązują zasady przenoszenia, przechowywania i używania broni, o których mowa w art. 22, 23, 26, 28 i 29.
10. Przepisy ust. 1-9 stosuje się odpowiednio do obywateli polskich mających miejsce stałego pobytu za granicą.

Art. 40. 1. Cudzoziemcy niewymienieni w art. 36, posiadający upoważnienie władz swojego państwa do nabycia danego rodzaju oraz liczby egzemplarzy broni, poświadczone przez właściwego konsula Rzeczypospolitej Polskiej, mogą nabywać broń na podstawie zaświadczenia wydanego przez organ właściwy w sprawach wydawania pozwoleń na broń, o którym mowa w ust. 2.

2. Na wniosek cudzoziemca posiadającego dokumenty, o których mowa w ust. 1, organ wydający pozwolenie na broń właściwy ze względu na miejsce pobytu cudzoziemca wydaje zaświadczenie uprawniające do nabycia określonego rodzaju oraz liczby egzemplarzy broni.
3. Nabyta broń musi być niezwłocznie odesłana na zagraniczny adres nabywcy, wskazany w dokumencie, o którym mowa w ust. 1.
4. Właściwy organ celny niezwłocznie zawiadamia o fakcie wywozu broni nabytej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej przez cudzoziemca organ właściwy w sprawach wydawania pozwoleń na broń.
5. Organ właściwy w sprawach wydawania pozwoleń na broń niezwłocznie zawiadamia właściwe władze państwa, które wydało cudzoziemcowi upoważnienie, o którym mowa w ust. 1, o nabyciu broni przez cudzoziemca i jej wywozie.
6. Minister właściwy do spraw wewnętrznych określi, w drodze rozporządzenia, tryb przekazywania informacji, o których mowa w ust. 4 i 5, mając na celu zapewnienie skutecznej kontroli przepływu broni i amunicji przez granice.

Rozdział 9

Przepisy porządkowe i karne

Art. 41. Posiadacz broni w przypadku jej utraty jest obowiązany niezwłocznie, nie później niż w ciągu 24 godzin od chwili stwierdzenia utraty broni, zawiadomić o tym Policję.

Art. 42. Osoba posiadająca pozwolenie na broń jest obowiązana w razie zmiany miejsca zamieszkania zawiadomić o tym fakcie pisemnie, w terminie 14 dni od dnia zmiany miejsca zamieszkania, organ wydający pozwolenie na broń właściwy ze względu na nowe miejsce zamieszkania.

Art. 43. 1. Jeżeli interes bezpieczeństwa państwa lub porządek publiczny tego wymagają, minister właściwy do spraw wewnętrznych może wprowadzić, w drodze rozporządzenia, na obszarze całego państwa lub na określonych obszarach, zakaz przenoszenia wszelkiego rodzaju broni lub niektórych jej rodzajów na czas określony.

2. Zakaz, o którym mowa w ust. 1, może dotyczyć wszystkich osób posiadających broń zgodnie z przepisami niniejszej ustawy, albo może być wydany z wyłączeniem posiadaczy pozwolenia rozszerzonego oraz podmiotów dysponujących bronią na podstawie pozwolenia obiektowego.

Art. 44. 1. Cofnięcie uprawnień do posiadania broni następuje obligatoryjnie z chwilą zaistnienia okoliczności, o których mowa w art. 10 pkt 2–4 i jest wydawane w trybie decyzji administracyjnej przez organ wydający pozwolenie na broń właściwy ze względu na miejsce zamieszkania osoby lub miejsce rejestracji podmiotu.

2. Powiadomienie organu właściwego w sprawie wydawania pozwoleń na broń następuje niezwłocznie po zaistnieniu okoliczności, o których mowa w art. 10 pkt 2–4 i spoczywa w szczególności na organach prokuratury, sądzie lub lekarzu, który zdiagnozował u posiadacza broni stan chorobowy określony w załączniku nr 1 do ustawy.

3. Minister właściwy do spraw wewnętrznych, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw zdrowia, określi, w drodze rozporządzenia, tryb oraz sposób powiadamiania, o którym mowa w ust. 2, mając na celu zapewnienie należytej kontroli posiadaczy broni, przy jednoczesnym zachowaniu poufności ich danych osobowych.

Art. 45. 1. Pozbawianie broni cech użytkowych może być dokonywane wyłącznie przez koncesjonowanych rusznikarzy, w zgodzie ze sztuką rusznikarską i w taki sposób, aby skutecznie uniemożliwić odtworzenie przerobionych części.

2. Minister właściwy do spraw wewnętrznych określi, w drodze rozporządzenia, zasady pozbawiania broni cech użytkowych, mając na celu uzyskanie zgodności z przepisami Unii Europejskiej.

Art. 46. 1. Kto:

- 1) przenosi broń lub amunicję z naruszeniem zasad określonych w art. 21;
- 2) nosi broń z naruszeniem zasad określonych w art. 22;
- 3) przechowuje broń lub amunicję z naruszeniem zasad określonych w art. 23;

- 4) przesyła broń lub amunicję z naruszeniem zasad określonych w art. 24;
- 5) używa broni niezgodnie z zasadami określonymi w art. 26, 28, 29 i 30;
- 6) przewozi broń przez granice z naruszeniem zasad określonych w art. 31 i 32;
- 7) nie dopełnia terminów, o których mowa w art. 41 i 42

podlega karze grzywny.

2. W sprawach o wykroczenia, o których mowa w ust. 1, można ponadto orzec cofnięcie uprawnień do posiadania broni na okres od roku do lat trzech. W przypadku ponownego ubiegania się o pozwolenie na broń wymagane jest powtórzenie procedury uzyskiwania pozwolenia, o której mowa odpowiednio w art. 13–15.

Art. 47. W sprawach o przestępstwo, o którym mowa w art. 10 pkt 2, sąd może orzec jako środek zapobiegawczy czasowe zawieszenie uprawnień do posiadania broni; w takim wypadku właściciel broni lub amunicji obowiązany jest zdać je do depozytu albo zbyć; koszty depozytu pokrywa właściciel.

Rozdział 10

Zmiany w przepisach obowiązujących, przepisy przejściowe i końcowe

Art. 48. W ustawie z dnia 13 października 1995 r. – Prawo łowieckie (Dz. U. z 2013 r. poz. 1226 i 1247 oraz z 2014 poz. 228 i 951) w art. 42 w ust. 2 pkt 2 otrzymuje następujące brzmienie:

„2) pozwolenie na broń wydane na podstawie ustawy z dnia ... o broni i amunicji (Dz. U. poz. ...) lub inny dokument uprawniający do jej posiadania, jeżeli wykonuje polowanie za pomocą broni przeznaczonej do celów łowieckich;”.

Art. 49. W ustawie z dnia 29 sierpnia 1997 r. o strażach gminnych (Dz. U. z 2013 r. poz. 1383, z późn.zm.) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 15 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Straż może być wydane pozwolenie na broń obiektowe, na zasadach określonych w ustawie o broni i amunicji, na broń palną do wykonywania zadań określonych w art. 11 pkt 5 i 9 oraz na paralizatory elektryczne.”;

2) w art. 16 ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. W zakresie zasad dopuszczenia strażnika do posiadania broni palnej bojowej i paralizatora elektrycznego stosuje się odpowiednio art. 21 ust. 2 i art. 30 ustawy z dnia ... o broni i amunicji (Dz. U. poz. ...).”.

Art. 50. W ustawie z dnia 16 marca 2001 r. o Biurze Ochrony Rządu (Dz. U. z 2014 r. poz. 170, z późn. zm.) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 128 ust. 3a otrzymuje brzmienie:

„3a. W zakresie zasad dopuszczenia strażników Straży Marszałkowskiej do posiadania broni stosuje się odpowiednio art. 15 i 16 ustawy z dnia ... o broni i amunicji (Dz. U. poz. ...).”;

2) w art. 129 ust. 3a otrzymuje brzmienie:

„3a. Do Straży Marszałkowskiej w zakresie zasad posiadania broni stosuje się odpowiednio art. 21 ust. 2 oraz art. 30 ustawy z dnia ... o broni i amunicji (Dz. U. poz. ...).”.

Art. 51. W ustawie z dnia 6 września 2001 r. o transporcie drogowym (Dz. U. z 2013 r. poz. 1414, z późn. zm.) w art. 66:

1) ust. 2 i 3 otrzymują brzmienie:

„2. Na wniosek wojewódzkiego inspektora może zostać wydane pozwolenie na broń obiektowe, na zasadach określonych w art. 8 pkt 4 oraz art. 16 ustawy z dnia ... o broni i amunicji (Dz. U. poz. ...).

3. Do inspektorów w zakresie posiadania broni i amunicji stosuje się odpowiednio art. 21 ust. 2 oraz art. 30 ustawy z dnia ... o broni i amunicji (Dz. U. poz. ...).”;

2) ust. 4 i 5 uchyla się.

Art. 52. W ustawie z dnia 21 czerwca 2002 r. o materiałach wybuchowych przeznaczonych do użytku cywilnego (Dz. U. z 2012 r. poz. 1329, z późn. zm.) art. 6 otrzymuje brzmienie:

„Art. 6. Zasady wydawania i cofania pozwoleń na nabywanie oraz przechowywanie amunicji określają przepisy ustawy z dnia ... o broni i amunicji (Dz. U. poz. ...).”.

Art. 53. W ustawie z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2013 r. poz. 627, z późn. zm.) w art. 110 ust. 2 i 3 otrzymują brzmienie:

„2. Na wniosek dyrektora parku narodowego może zostać wydane pozwolenie na broń obiektowe, na zasadach określonych w art. 8 pkt 4 oraz art. 16 ustawy z dnia ... o broni i amunicji (Dz. U. poz. ...).

3. Do Funkcjonariuszy Straży Parku w zakresie posiadania broni i amunicji stosuje się odpowiednio art. 21 ust. 2 oraz art. 30 ustawy z dnia ... o broni i amunicji (Dz. U. poz. ...).”.

Art. 54. W ustawie z dnia 20 marca 2009 r. o bezpieczeństwie imprez masowych (Dz. U. z 2013 r. poz. 611, z późn. zm.) w art. 59 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Kto wnosi lub posiada na imprezie masowej broń, w rozumieniu ustawy z dnia ... o broni i amunicji (Dz. U. poz. ...), wyroby pirotechniczne, materiały pożarowo niebezpieczne lub inne niebezpieczne przedmioty lub materiały wybuchowe, podlega grzywnie nie mniejszej niż 180 stawek dziennych, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności od 3 miesięcy do lat 5.”.

Art. 55. 1 Osoby, które weszły w posiadanie broni lub amunicji w związku ze swoim udziałem w walce o suwerenność i niepodległość Polski, jeżeli w wyniku tego udziału nabyły uprawnienia kombatanckie w rozumieniu ustawy z dnia 24 stycznia 1991 r. o kombatanach oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych i okresu powojennego (Dz. U. z 2014 r. poz. 1206, z późn. zm.) uzyskują prawo do posiadania tej broni i pozwolenie podstawowe. W tym wypadku nie stosuje się wymogu zdawania egzaminu, o którym mowa w art. 14.

2. Warunkiem uzyskania prawa, o którym jest mowa w ust. 1, jest, aby wobec osoby mającej uzyskać prawo do posiadania broni nie zachodziły okoliczności, o których mowa w art. 10, oraz złożenie wniosku o wydanie pozwolenia na broń. Przepis art. 13 ust. 3 stosuje się.
3. W razie śmierci osoby, o której mowa w ust. 1, przepisy ust.1 i 2 stosuje się także do osób jej najbliższych w rozumieniu art. 115 § 11 Kodeksu karnego.
4. Przepisów ust. 1-3 nie stosuje się do osób, które dopuściły się któregośkolwiek z czynów określonych w art. 22 ust. 2 ustawy z dnia 24 stycznia 1991 r. o kombatantach oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych i okresu powojennego, z zastrzeżeniem ust. 3 tej ustawy.

Art. 56. 1. Wydane do dnia wejścia w życie niniejszej ustawy karty rejestracyjne na broń pneumatyczną stają się z dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, z mocy prawa, obywatelskimi kartami broni.

2. Wydane do dnia wejścia w życie niniejszej ustawy pozwolenia na broń do celów sportowych, łowieckich, kolekcjonerskich i szkoleniowych stają się z dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, z mocy prawa, pozwoleniami podstawowymi.

3. Wydane do dnia wejścia w życie niniejszej ustawy pozwolenia na broń do celów ochrony osobistej stają się z dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, z mocy prawa, pozwoleniami podstawowymi, z zastrzeżeniem, że po zdaniu przez ich posiadacza egzaminu, o którym mowa w art. 15 ust. 1 pkt 2, pozwolenie takie staje się pozwoleniem rozszerzonym.

4. Wydane do dnia wejścia w życie niniejszej ustawy świadectwa broni stają się z dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, z mocy prawa, pozwoleniami obiektowymi w rozumieniu niniejszej ustawy.

5. Okres posiadania broni przed wejściem w życie niniejszej ustawy zalicza się do okresu, o którym mowa w art. 14 ust. 1.

6. Wnioski o wydanie pozwolenia na broń nierozpatrzone przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy przekazuje się do właściwych organów określonych w niniejszej ustawie, w terminie 3 miesięcy od dnia jej wejścia w życie. Wnioski te podlegają rozpatrzeniu na podstawie niniejszej ustawy.

Art. 57. 1. Rejestr, o którym mowa w art. 27 ust. 2 ustawy wymienionej w art. 58, staje się z dniem wejścia w życie niniejszej ustawy rejestrem CEBiP.

2. Komendant Główny Policji przekaze dane objęte rejestrem, o którym mowa w art. 27 ust. 2 ustawy określonej w art. 58, ministrowi właściwemu do spraw wewnętrznych nie później niż w terminie 30 dni od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy.

Art. 58. Traci moc ustawa z dnia 21 maja 1999 r. o broni i amunicji (Dz. U. z 2012 r. poz.576, z 2013 r. poz. 829 oraz z 2014 r. poz. 295).

Art. 59. Ustawa wchodzi w życie po upływie 6 miesięcy od dnia ogłoszenia.

Załącznik nr 1

Wykaz stanów chorobowych i istotnych zaburzeń funkcjonowania psychologicznego wyłączających prawo do posiadania broni

1. Występujące w niniejszym załączniku określenia stanów chorobowych i zaburzeń funkcjonowania psychologicznego są zgodne z Międzynarodową Statystyczną Klasyfikacją Chorób i Problemów Zdrowotnych (ICD 10).
2. Wykaz stanów chorobowych i istotnych zaburzeń funkcjonowania psychologicznego wykluczających możliwość wydania pozwolenia na broń:
 - 1) organiczne zaburzenia psychiczne włącznie z zespołami objawowymi;
 - 2) zaburzenia psychiczne i zaburzenia zachowania spowodowane używaniem substancji psychoaktywnych, z wyłączeniem palenia tytoniu;
 - 3) schizofrenia, zaburzenia typu schizofrenii (schizotypowe) i urojeniowe;
 - 4) zaburzenia nastroju (afektywne);
 - 5) upośledzenie umysłowe;
 - 6) zaburzenia osobowości;
 - 7) zaburzenia nawyków i popędów;
 - 8) całościowe zaburzenia rozwojowe;
 - 9) stany chorobowe istotnie zwiększające ryzyko napadowych zaburzeń orientacji i świadomości, np. padaczka, narkolepsja;
 - 10) istotne zaburzenia funkcji psychomotorycznych (psychoruchowych), np. płasawica.

Załącznik nr 2

Wymagania i procedura przeprowadzania egzaminu dopuszczającego

1. Egzamin dopuszczający organizuje i przeprowadza organ wydający pozwolenia na broń. Egzaminatorami mogą być wyłącznie osoby posiadające uprawnienia zawodowe instruktora strzelectwa sportowego. Egzamin powinien być zorganizowany przynajmniej raz w miesiącu, a w przypadku dużej liczby chętnych odpowiednio częściej.
2. Osoba przystępująca do egzaminu dopuszczającego do posiadania pozwolenia na broń musi wykazać się znajomością:
 - 1) przepisów prawa dotyczących broni i amunicji (ustawa o broni i amunicji oraz rozporządzenia wykonawcze do niej);

- 2) przepisów prawa dotyczących obrony koniecznej i stanu wyższej konieczności;
- 3) zasad bezpieczeństwa przy obsłudze broni palnej;
- 4) podstawowej wiedzy na temat strzelania (zasady bezpieczeństwa przy strzelaniu, prawidłowe trzymanie broni, zasady celowania, ściąganie spustu);
- 5) zasad bezpiecznego zachowania się na strzelnicy.

3. Minister odpowiedni do spraw wewnętrznych opracuje zestaw 100 pytań i odpowiedzi, przy czym każde zagadnienie wymienione w § 2 powinno być opisane przy pomocy 20 pytań; pytania zebrane są w grupach odpowiadającym odpowiednim zagadnieniom.

4. Egzamin dopuszczający jest egzaminem pisemnym, w formie testu wyboru; egzamin składa się z 10 pytań, zdający losuje z puli 100 pytań po 2 z każdej grupy tematycznej. Do zaliczenia egzaminu należy udzielić minimum 9 poprawnych odpowiedzi na pytania.

Załącznik nr 3

Wymagania i procedura przeprowadzania egzaminu kompetencyjnego

1. Egzamin kompetencyjny organizuje i przeprowadza organ wydający pozwolenia na broń. Egzaminatorami mogą być wyłącznie osoby posiadające uprawnienia zawodowe instruktora strzelectwa sportowego oraz mające doświadczenie w prowadzeniu strzelań dynamicznych. Egzamin powinien być zorganizowany przynajmniej raz w miesiącu, a w przypadku dużej liczby chętnych odpowiednio częściej.

2. Egzamin kompetencyjny składa się z części praktycznej, w formie zadania strzeleckiego; zadanie wymaga oddania 10 strzałów, jego dokładny opis zawiera ust. 5.

3. Egzamin kompetencyjny przeprowadzony jest przy użyciu broni palnej krótkiej i amunicji będącej własnością osoby przystępującej do egzaminu lub jej pracodawcy; energia wylotowa pocisku wystrzeliwanego z broni nie może być mniejsza niż 200 J ani większa niż 1000 J; amunicja wyłącznie z pociskiem jednolitym, pełnopłaszczowym lub półpłaszczowym.

4. Egzamin kompetencyjny należy przeprowadzać przy użyciu tarczy TS-9 oraz przy pomocy urządzenia pozwalającego na odmierzenie czasu 30 sekund. Sygnał startowy dźwiękowy, wydany gwizdkiem albo przy pomocy elektronicznego timera odmierzającego czas strzelania. Barykada o szerokości 1 m i wysokości min. 2 m, wykonana z drewna, bez elementów metalowych, musi umożliwiać stabilne oparcie dla strzelającego.

5. Procedura przebiegu strzeleckiego:

- 1) dwie tarcze umieszczone są w odległości 10 m od barykady, w odległości 3 m od siebie (mierzone na zewnętrznych krawędziach tarcz); stanowisko startowe

w odległości 5 m od barykady; stanowisko startowe i barykada są umieszczone wspólnie;

- 2) broń załadowana jest pięcioma nabojami (pistolety nieprzeładowane, z pustą komorą naboją; rewolwery mają mieć kurek spuszczone), schowana do kabury. Broń w kaburze musi być ukryta pod ubraniem w taki sposób, aby była niewidoczna dla postronnego obserwatora. Drugie pięć naboży należy umieścić w odpowiednim nośniku zapasowej amunicji (zapasowy magazynek, szybkoładowacz itp.);
- 3) po sygnale startowym należy przemieścić się za barykadę i ostrzelać każdą tarczę pięcioma strzałami – lewą tarczę z lewej strony barykady, prawą tarczę z prawej strony barykady. Po ostrzeleniu pierwszej tarczy należy przeładować broń, chowając się za barykadą, po czym ostrzelać drugą tarczę z drugiej strony barykady. Kolejność ostrzeliwania tarcz jest dowolna;
- 4) ostrzeliwanie tarcz musi być prowadzone z wykorzystaniem barykady jako zasłony, stopy strzelającego muszą być w całości schowane za barykadą;
- 5) czas wykonania całego zadania wynosi 30 sekund i jest liczony od sygnału startowego do ostatniego strzału oddanego przez zdającego;
- 6) warunkiem zaliczenia egzaminu jest trafienie w przewidzianym limicie czasu obydwu tarcz wszystkimi strzałami (w każdej tarczy musi być po pięć przestrzelin) oraz uzyskanie na każdej tarczy wyniku minimum 21 punktów;
- 7) podczas wykonywania całego zadania broń po wyjęciu z kabury musi być skierowana lufą w stronę bezpieczną; oddanie strzału przypadkowego (w tym zwłaszcza strzału podczas wyjmowania broni z kabury, przemieszczania się, wymiany magazynka) lub skierowanie lufy w kierunku niebezpiecznym powoduje natychmiastowe przerwanie strzelania i zakończenie egzaminu z wynikiem negatywnym.

6. Egzamin kompetencyjny w przypadku jego zaliczenia kończy się wystawieniem zaświadczenia, które musi zawierać dane osoby zdającej, miejsce i datę egzaminu, dane organu przeprowadzającego egzamin oraz dane osoby prowadzącej i musi być podpisane przez osobę upoważnioną do przeprowadzania egzaminu.

Załącznik nr 4

Wzorcowy regulamin bezpiecznego funkcjonowania strzelnic

1. Niniejszy załącznik określa wzorcowy regulamin bezpiecznego funkcjonowania strzelnic, z uwzględnieniem:

- 1) warunków korzystania ze strzelnicy;
- 2) sposobu obchodzenia się z bronią;
- 3) sposobu zachowania się osób przebywających na strzelnicy.

2. Użyte w załączniku określenia oznaczają:

- 1) strzelnica – obiekt przeznaczony do prowadzenia strzelań szkoleniowych, sportowych i rekreacyjnych oraz treningów strzeleckich;
- 2) prowadzący strzelanie – osobę upoważnioną przez właściciela lub zarządcę strzelnicy, która odbyła przeszkolenie w zakresie prowadzenia strzelania oraz udzielania pomocy medycznej w jednostkach prowadzących takie szkolenia;
- 3) bezpieczne kierunki ostrzału – kierunki, wyłącznie w które można strzelać;
- 4) stanowisko strzeleckie – wskazane przez prowadzącego strzelanie miejsce lub obszar wewnątrz osi strzeleckiej, z którego można wyłącznie prowadzić ostrzeliwanie celów;
- 5) linia bezpieczeństwa – linia wyznaczona osobno dla każdej osi strzeleckiej ustalająca jej koniec z poza której, nie można strzelać na tej osi strzeleckiej;
- 6) strefa bezpieczeństwa – oznaczone miejsce przeznaczone do pakowania i rozpakowywania broni, treningu bezstrzałowego, czyszczenia lub innych czynności bez amunicji;
- 7) punkt sanitarny – miejsce umieszczenia apteczki.

3. Właściciel lub zarządca strzelnicy, na podstawie wzoru regulaminu określonego w ust. 6, jest obowiązany opracować szczegółowy regulamin strzelnicy, w którym w szczególności może określić dodatkowe warunki bezpieczeństwa dla osób przebywających na strzelnicy.

4. Właściciel lub zarządca strzelnicy zakazujący noszenia broni w stanie załadowanym na terenie strzelnicy musi wyznaczyć miejsce bezpiecznego rozładowania broni tuż przy wejściu na teren strzelnicy.

5. Szczegółowy regulamin strzelnicy musi być wywieszony na strzelnicy w widocznym miejscu, możliwie blisko wejścia na teren strzelnicy. Każda osoba korzystająca ze strzelnicy musi poświadczyć znajomość regulaminu i zobowiązać się do jego przestrzegania.

6. Wzór regulaminu bezpiecznego funkcjonowania strzelnicy:

REGULAMIN STRZELNICY

[wzór]

Rozdział 1

Warunki korzystania ze strzelnicy

§ 1. Prowadzący strzelanie:

- 1) odpowiada za bezpieczeństwo użytkowników strzelnicy oraz osób im towarzyszących;
- 2) wyznacza osobom korzystającym ze strzelnicy stanowiska strzeleckie, a osobom towarzyszącym miejsce bezpiecznego pobytu;
- 3) prowadzi książkę rejestru pobytu na strzelnicy, w której zamieszcza się następujące dane:
 - a) imię i nazwisko korzystającego ze strzelnicy,
 - b) numer pozwolenia na broń lub określenie właściciela broni,

- c) godzinę przyścia i wyjścia ze strzelnicy,
- d) nazwę organu, który wydał pozwolenie na broń, przy czym wymóg ten dotyczy osoby wnoszącej na strzelnicę własną broń,
- e) oświadczenie korzystającego ze strzelnicy o zapoznaniu się z regulaminem strzelnicy i przepisami bezpieczeństwa, potwierdzone własnoręcznym podpisem.

§ 2. Na strzelnicy zabrania się:

- 1) osobom towarzyszącym osobom korzystającym ze strzelnicy wchodzenia za linię bezpieczeństwa bez zgody korzystających,
- 2) używania broni osób korzystających ze strzelnicy bez zgody jej użytkownika,
- 3) spożywania alkoholu lub używania środków odurzających oraz przebywania na terenie strzelnicy osób będących pod ich wpływem,
- 4) wnoszenia jakiegokolwiek amunicji (włącznie z amunicją treningową i ślepą) do stref bezpieczeństwa.

§ 3. Na strzelnicy, w miejscu widocznym, umieszcza się:

- 1) regulamin strzelnicy;
- 2) plan strzelnicy z oznaczeniem:
 - a) bezpiecznych kierunków ostrzału,
 - b) linii bezpieczeństwa wszystkich osi strzeleckich,
 - c) stref bezpieczeństwa,
 - d) punktu sanitarnego,
 - e) dróg ewakuacji,
 - f) miejsca instalacji telefonu lub innych urządzeń łączności;
- 3) wykaz sygnałów i komunikatów alarmowych;
- 4) informację o sposobie połączenia się z najbliższym punktem pomocy medycznej.

§ 4. Za szkody powstałe podczas strzelania zgodnie z regulaminem odpowiada właściciel lub zarządca strzelnicy, a także instruktor prowadzący strzelanie lub trening strzelecki.

§ 5. Za spowodowanie wypadku odpowiada korzystający ze strzelnicy, na zasadach określonych w odrębnych przepisach.

Rozdział 2

Sposób obchodzenia się z bronią

§ 6. 1. Broń na strzelnicy przenosi się zabezpieczoną przed dostępem osób trzecich, schowaną np. w kaburze, pokrowcach lub kasetach przeznaczonych do przenoszenia broni.

2. Wyjmowanie broni odbywa się:

- 1) na stanowisku strzeleckim;
- 2) w strefie bezpieczeństwa.

3. Wszelkich czynności związanych z obsługą broni dokonuje się wyłącznie z lufą skierowaną w kierunku bezpiecznym.

§ 7. Po zakończeniu strzelania korzystający ze strzelnicy przed jej opuszczeniem zgłasza ten fakt prowadzącemu strzelanie i odnotowuje to w książce rejestru pobytu na strzelnicy.

§ 8. Zabrania się strzelania oraz celowania do ludzi i zwierząt.

Rozdział 3

Sposób zachowania się osób przebywających na strzelnicy

§ 9. Korzystający ze strzelnicy jest obowiązany ściśle przestrzegać poleceń wydawanych przez prowadzącego strzelanie.

§ 10. Zabrania się wchodzenia przed stanowisko strzeleckie bez zgody prowadzącego strzelanie.

§ 11. Po komendzie STOP, wydanej przez prowadzącego strzelanie lub inną osobę, strzelający bezzwłocznie przerywają strzelanie.

§ 12. Na teren strzelnicy zwierzęta mogą być wprowadzone tylko w wyjątkowych przypadkach oraz obowiązkowo powinny być trzymane na uwięzi i pod ścisłym nadzorem opiekuna.

§ 13. Osobę naruszającą regulamin strzelnicy usuwa się ze strzelnicy.

UZASADNIENIE

Proponowana ustawa o broni i amunicji ma zastąpić ustawę z dnia 21 maja 1999 r. o broni i amunicji (Dz.U. z 2012 r. poz. 576, z późn. zm.). Inicjatywa ta jest podyktowana potrzebą usunięcia wad obecnego systemu wydawania pozwoleń na broń, opartego wciąż na arbitralnej uznaniowości – pomimo nowelizacji z 2011 roku, która uznaniowość tę miała usunąć. Obecny system jest niespójny, praktyka jego stosowania jest zmienna w czasie i bywa diametralnie odmienna w różnych rejonach kraju, co podważa zaufanie obywateli do prawa oraz instytucji państwa. Szczegółowe przepisy i rozwiązania merytoryczne są nieprecyzyjne, przez co łatwo mogą być dowolnie interpretowane przez Policję. Zdarzają się interpretacje sprzeczne z brzmieniem przepisów ustawowych, albo dotyczące spraw nie ujętych w ustawie ani w rozporządzeniach do niej. To wszystko tworzy specyficzną sytuację prawną, w której pozwolenie na broń można w każdej chwili wydać dowolnej osobie oraz w każdej chwili je odebrać, pod byle pretekstem.

Drugim ważnym powodem opracowania nowej ustawy jest troska – w obliczu niepewnej sytuacji międzynarodowej – o bezpieczeństwo państwa. Nawet doskonale przygotowana, nieliczna armia zawodowa nie jest w stanie samodzielnie obronić kraju przed agresją, niezbędne są rezerwy, w postaci wyszkolonych w umiejętności posługiwania się bronią obywateli. Ci, którzy chcą się tego nauczyć za własne pieniądze i przy pomocy własnej broni są bardzo cenni dla kraju, a w godzinie zagrożenia będą na wagę złota. Polska nie ma w tej chwili możliwości uruchomienia systemu szkoleń wojskowych na masową skalę, ani ze względu na szczupły budżet państwa, ani ze względu na realia logistyczne. Zatem zasadne i racjonalne wydają się więc wspieranie oddolnych obywatelskich ruchów strzeleckich, sprzyjanie powstawaniu klubów sportowych i innych form promujących postawy patriotyczne. Dobrze pod względem merytorycznym i legislacyjnym unormowanie kwestii dostępu do broni jest dla takich działań sprawą kluczową.

Trzecią ważnym powodem zgłoszenia niniejszej propozycji jest uzyskanie harmonizacji polskiego prawa dotyczącego kontroli nabywania i posiadania broni palnej z przepisami obowiązującymi w Unii Europejskiej, a w szczególności ze znowelizowaną w 2008 roku dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/51/WE z dnia 21 maja 2008 roku zmieniającą dyrektywę Rady 91/477/EWG w sprawie kontroli nabywania i posiadania broni (Dz.Urz. UE L 179 z 08.07.2008 r.). Istniejące przepisy tej zgodności nie zapewniają, pomimo kilku nowelizacji. Przeprowadzony na przełomie sierpnia i września bieżącego roku, na zlecenie Komisji Europejskiej, audyt stanu wdrożenia dyrektywy obnażył stopień polskich zaniedbań w tej dziedzinie. Proponowane w niniejszym projekcie rozwiązania są w całości zgodne z regulacjami unijnymi – w szczególności projekt wprowadza do polskiego prawa podział broni, wzorowany na zastosowanym we wspomnianej dyrektywie. Jednak trzeba zaznaczyć, że w stosunku do dyrektywy niniejszy projekt przewiduje w wielu przypadkach regulacje surowsze, bardziej restrykcyjne.

Możliwie szeroki, aczkolwiek ściśle kontrolowany dostęp praworządnych obywateli do broni stanowi z jednej strony gwarancję poszanowania swobód obywatelskich, a z drugiej jest

ważnym elementem zapewnienia bezpieczeństwa państwowego. Wszystkie kraje Unii Europejskiej dopuszczają swoich obywateli do broni palnej, traktowanej jako naturalny przedmiot związany z rozwojem cywilizacji europejskiej, służący w chwili obecnej do realizacji pasji o charakterze hobbystycznym. Szeroko rozumiane strzelectwo, tak sportowe, jak rekreacyjne, myślistwo, kolekcjonerstwo broni – a także ruch rekonstruktorski, odtwarzania wydarzeń historycznych – są równoprawną składową kulturę europejskiej oraz elementem tożsamości naszego kontynentu. Oczywiście posiadanie broni jest obarczone pewną specyfiką i wymaga poddania dokładnej i skutecznej kontroli. W interesie społecznym jest, aby w posiadanie broni nie wchodziły osoby niepowołane, w szczególności karane za przestępstwa przeciwko życiu i zdrowiu oraz z zastosowaniem przemocy lub groźby jej użycia, jak też osoby chore psychicznie. Jak pokazuje praktyka innych krajów europejskich, gdy przepisy są precyzyjne i jednoznaczne nie ma kłopotów ze spełnieniem tego warunku.

Ostatnią, ale także istotną kwestią, jest powstanie w gospodarce kraju dużego segmentu rynku, przynoszącego corocznie znaczne dochody dla budżetu państwa. Poza siecią sprzedaży broni i akcesoriów do niej ten segment gospodarki stanowią także strzelnice z kadrą instruktorską, placówki szkoleniowe, warsztaty rusznikarskie, prywatne placówki muzealne oraz, co najważniejsze, kluby zrzeszające ludzi o wspólnych zainteresowaniach, co sprzyja rozwojowi społeczeństwa obywatelskiego. Wprowadzenie w życie proponowanego projektu ustawy doprowadzi do odtworzenia polskiego przemysłu wytwarzania broni strzeleckiej oraz amunicji, który miał piękne tradycje przedwojenne, a który obecnie przeżywa wielkie trudności i grozi mu całkowity upadek.

Aby zapewnić rozwiązanie wymienionych wyżej kwestii, a także ułatwić prace legislacyjne, siłami środowiska strzeleckiego został opracowany niniejszy, społeczny projekt ustawy o broni i amunicji.

Najważniejsze zmiany wprowadzane przez proponowaną ustawę w stosunku do istniejących przepisów prawa:

1. Wprowadzenie zgodnej z dyrektywą unijną klasyfikacji kategorii i rodzajów broni palnej. W warstwie nazewnicznej zastosowano słownictwo zgodne z polską normą bronioznawczą, pogrupowano także rodzaje broni w sposób zgodny z dotychczasową praktyką – na przykład nie wydzielono jako osobnej grupy długiej broni palnej jednostrzałowej z lufą o gładkim przewodzie, zrównując ją w sensie prawnym z innymi strzelbami dłuższymi niż 600 mm (regulacja surowsza, niż minimalna norma dyrektywy).
2. Jednoznaczne zdefiniowanie wszystkich pojęć używanych w ustawie, w celu uniknięcia obecnych problemów z interpretacją zapisów poszczególnych artykułów.
3. Zmiana organu wydającego pozwolenia – pozwolenia miałby wydawać komendant Policji szczebla powiatowego, którzy obecnie wydają karty rejestracyjne broni pneumatycznej oraz broni pozbawionej cech użytkowych. Ta zmiana przybliży organ wydający pozwolenia do obywatela, co jest zgodne z duchem budowy państwa obywatelskiego.

4. Precyzyjne określenie przesłanek wykluczających możliwość posiadania broni – bycie karanym za określone przestępstwa, choroba psychiczna, zbyt młody wiek, brak stałego miejsca zamieszkania. Każda osoba, która nie podlega tym wyłączeniom, może mieć obywatelską kartę broni, jeżeli przedstawi uzasadniony powód posiadania broni.

5. Odejście od pozwoleń na broń wydawanych „do celu” i zastąpienie ich pozwoleńmi podzielonymi na trzy poziomy dostępu, związane z poziomami kompetencji posiadacza broni – im jest ona większa, tym więcej rodzajów broni może on posiadać. Proponuje się następujące poziomy dostępu: pierwszy (obywatelska karta broni) – broń gazowa, niektóre rodzaje broni bocznego zapłonu i strzelby, drugi (pozwolenie na broń) – broń dopuszczona do posiadania przez osoby cywilne, trzeci (pozwolenie na broń, rozszerzone) – poziom drugi plus prawo do noszenia broni krótkiej w ukryciu w miejscach publicznych. Jednocześnie zgodnie z dyrektywą utrzymano konieczność przedstawienia uzasadnionego powodu posiadania broni, podając przy tym przykładowy katalog powodów posiadania, uznanych za uzasadnione. Należy podkreślić, że deklarowany uzasadniony powód posiadania broni nie może być utożsamiany z pozwoleniem wydanym „do celu”, gdyż rodzaj pozwolenia determinują wyłącznie techniczne parametry broni.

6. Posiadanie broni „normalnej” wymaga zdania egzaminu teoretycznego albo trzyletniego stażu jako posiadacz broni „pierwszego kontaktu”. Nienaganny staż jest praktycznym dowodem na znajomość przepisów, dlatego nie ma potrzeby przeprowadzania w tym wypadku dodatkowego egzaminu. Posiadanie broni z prawem noszenia jest w warunkach europejskich czymś raczej wyjątkowym, dlatego w projekcie wymaga się zdania dość trudnego egzaminu kompetencyjnego z umiejętności strzelania. Co więcej – egzamin ten należy okresowo powtarzać. Celem tej regulacji jest wyeliminowanie potencjalnego zagrożenia, jakie mogą stanowić uzbrojone osoby nie mające umiejętności posługiwania się bronią w stresie. Osoby sprawnie posługujące się bronią nie powinny mieć trudności ze zdaniem tego egzaminu.

7. Stworzenie ogólnopolskiego, jednolitego komputerowego systemu ewidencjonowania wszystkich pozwoleń na broń i wszystkich egzemplarzy broni, oraz wszystkich transakcji sprzedaży, co umożliwi tworzenie wymaganej prawem międzynarodowym indywidualnej historii każdego egzemplarza broni. Taki system jest wymagany przez znowelizowaną dyrektywę unijną, Polska wprowadzając go jako jedna z pierwszych stanie w awangardzie unijnych państw pod względem rozwoju infrastruktury informatycznej. Obecny system ewidencji broni palnej stwarza pole do błędów i nadużyć, zaś kontrola stanu posiadania broni przez osoby cywilne jest iluzoryczna.

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

Projekt nowej ustawy o broni i amunicji zmierza do uzyskania całkowitej zgodności polskiego porządku prawnego z normatywnymi Unii Europejskiej w przedmiotowym zakresie. Pomimo kilkukrotnych nowelizacji, dotychczasowa ustawa w dalszym ciągu nie przystaje do wymagań europejskich. Skutki proponowanych zmian zostały omówione w rozbięciu na poszczególne obszary oddziaływania. W przypadku nie wymienienia konkretnego obszaru oznacza to, że zmiany nie wpływają na ten obszar, lub wpływ ten jest nieznan.

Obszary, na które oddziałuje proponowana regulacja prawna:

Na podstawie doświadczeń innych krajów spodziewany jest spadek przestępczości, zwłaszcza najbardziej uciążliwej dla obywateli przestępczości o charakterze rozbójniczym oraz rabunkowym. Na tej samej podstawie nie spodziewa się problemów z nielegalnym użyciem legalnie posiadanej broni palnej, co także dotychczas było znikomym marginesem. Proponowana regulacja poprzez umożliwienie posiadania broni na podstawie jasnych, jednoznacznych kryteriów spowoduje istotne ograniczenie czarnego rynku broni, zwłaszcza gromadzonej w celach kolekcjonerskich, oraz likwidację wielu patologicznych sytuacji spowodowanych nieprzystawianiem obecnych regulacji prawnych do oczekiwań społecznych – np. organizowane na szeroką skalę rekonstrukcje wydarzeń historycznych odbywają się obecnie z konieczności z naruszeniem przepisów prawa. Proponowane regulacje będą miały także dodatni wpływ na gromadzenie zabytków polskiego dziedzictwa kulturowego oraz pamiątek historycznych.

Nie przewiduje się bezpośredniego oddziaływania proponowanych zmian na obszar Prawa Łowieckiego, tak jak nie pociągnęły go zmiany wprowadzone w latach 1999 i 2003. Należy zaznaczyć, że dotychczasowe zapisy ustawy o broni i amunicji oraz ustawy Prawo Łowieckie były wzajemnie sprzeczne, a obecnie uzyska się ich całkowitą spójność. Proponowane regulacje powinny wpłynąć na podniesienie umiejętności strzeleckich wśród myśliwych, jako skutek przewidywanego zwiększenia liczby strzelnic i wzrostu kultury posługiwania się bronią palną.

Proponowane zmiany przyniosą korzystne skutki dla państwowych formacji uzbrojonych, które zyskają nowe miejsca do treningu, a także dopływ wstępnie przeszkolonych kadr. Zmiana ustawy będzie miała także ważny pozytywny wpływ na obronność kraju, zwłaszcza w kontekście planowanego uzawodowienia armii – w ramach tych samych wydatkowanych kwot polskie siły zbrojne uzyskają lepiej wyszkolonych żołnierzy. Równie ważnym skutkiem wprowadzenia w życie nowej ustawy będzie powstanie licznych klubów i stowarzyszeń o charakterze hobbystycznym, co umocni społeczności lokalne oraz przyczyni się wydatnie do rozwoju społeczeństwa obywatelskiego.

Konsultacje społeczne:

Założenia projektu zostały napisane przez obywateli, zainteresowanych wprowadzeniem przejrzystych zasad regulujących dostęp do broni. W toku uzgodnień projekt ustawy był przedłożony celem zaopiniowania środowiskom strzeleckim, w tym strzelcom sportowym oraz czarnoprochowym, myśliwym, kolekcjonerom, przedsiębiorcom działającym w branży

obrotu i wytwarzania broni i amunicji, a w zakresie specjalistycznym – lekarzom oraz prawnikom. Uwagi zgłoszone w ramach konsultacji zostały uwzględnione.

Wpływ regulacji na dochody i wydatki budżetu oraz sektora publicznego:

Szacuje się, że liczba osób zainteresowanych uzyskaniem obywatelskiej karty broni oraz pozwoleniem podstawowym będzie w pierwszym roku obowiązywania ustawy nie większa, niż 100 tysięcy. Będzie to miało jednak wymierny skutek w odniesieniu do zwiększenia obrotów generowanych na rynku w sektorze broni i akcesoriów – szacuje się wzrost tego obrotu o około 1 miliard PLN, co przełoży się na odpowiedni wzrost wpływów budżetowych z tytułu podatków i opłat. Odpowiedni wzrost będzie także dotyczył wpływów z tytułu opłaty skarbowej.

Koszty opracowania i wdrożenia systemu CEBiP są szacowane na około 1 milion PLN, ale wprowadzenie tego systemu jest wymogiem nałożonym przez Parlament Europejski i Radę Wspólnot Europejskich, w ramach nowelizacji dyrektywy o kontroli nabywania i posiadania broni palnej, co pośrednio wiąże się z Konwencją Narodów Zjednoczonych o kontroli obrotu bronią, ratyfikowanej przez Polskę. Szacunkowy koszt opracowania i wprowadzenia systemu CEBiP oparto na analizie rynku informatycznego, przy założeniu niskiej złożoności bazy danych systemu (system jest bardzo prosty – zaledwie około 10 rekordów). Baza danych przy tak małej złożoności w minimalnym stopniu obciąży urzędowe łącza internetowe. Znowelizowana dyrektywa wyznacza stosunkowo krótki okres na wprowadzenie elektronicznego systemu kontroli obrotu bronią oraz tworzącego historię poszczególnych egzemplarzy broni znajdującej się w obrocie. Tworzenie nowego systemu do starej ustawy mija się całkowicie z celem i byłoby decyzją ze wszech miar błędną. Związane z systemem CEBiP obciążenia finansowe dla organów wydających pozwolenia (głównie związane z przeszkoleniem urzędników) będą relatywnie niewielkie, z uwagi na zbieżność procedur z innymi systemami ewidencji funkcjonującymi w administracji, np. CEPiK. Prowadzony obecnie w Komendzie Głównej Policji rejestr „Broń” nie ma ustawowej podstawy prawnej, przez co budzi uzasadnione obawy odnośnie legalności gromadzenia zawartych w nim wrażliwych danych osobowych, w świetle obowiązującej Ustawy o ochronie danych osobowych. Poza tym rejestr ten w niewystarczający sposób zapewnia kontrolę nad stanem posiadania i obrotem bronią.

Wpływ regulacji na rynek pracy:

Powstaną miejsca pracy w nowo powstałym sektorze gospodarki, związanym ze strzelnicami i ośrodkami szkoleniowymi. Przy założeniu utworzenia średnio jednej strzelnicy w powiecie i jednego ośrodka w województwie, daje to liczbę minimum 2500 miejsc pracy. Co ważne, powstaną one również na terenach nieurbanizowanych, tam gdzie dziś są największe problemy z tworzeniem nowych miejsc pracy. Do tego dochodzi trudny do oszacowania wzrost zatrudnienia w przemyśle i handlu. Należy założyć, że pozycja finansowa, a co za tym idzie możliwości rozwoju krajowego przemysłu broni i amunicji ulegną zasadniczej zmianie. Przepisy proponowanego projektu wpłyną także na większy popyt na wysokokwalifikowanych specjalistów w dziedzinie ochrony bezpieczeństwa i instruktorów strzelectwa.

Wpływ na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość:

Proponowana regulacja będzie mieć oczywisty wpływ na zwiększenie konkurencyjności gospodarki, zarówno wewnętrznej, jak i zewnętrznej. Stworzy także szanse dla odbudowy polskiego przemysłu obronnego. Środki pozyskane z cywilnego rynku broni i amunicji będą mogły być wykorzystane na rozwój specjalistycznego zaplecza naukowo-badawczego, jak to się dzieje w wielu krajach przodujących w tej dziedzinie techniki.

Wpływ regulacji na sytuację i rozwój regionów:

Projektowane zmiany wpłyną pozytywnie na rozwój regionów, poprzez zwiększenie liczby miejsc pracy i rozwój przedsiębiorstw. Obywatele zaktywizują się społecznie, czemu będą sprzyjały kluby i stowarzyszenia strzeleckie oraz kolekcjonerskie. W wyniku zbliżenia przepisów prawnych dotyczących posiadania i używania broni przewiduje się także rozwój współpracy transgranicznej z sąsiadującymi krajami Unii Europejskiej, zarówno w zakresie wymiany sportowej, jak też organizowania przedsięwzięć o charakterze historyczno-patriotycznym.

Wpływ regulacji na zdrowie i na środowisko:

Projektowana zmiana ustawy będzie miała korzystny wpływ na zdrowie obywateli poprzez upowszechnienie strzelectwa jako formy rekreacji, zwiększającej ich aktywność sportową. Z uwagi na wymaganą zgodność warunków technicznych strzelnic z wymogami ochrony środowiska nie przewiduje się zwiększenia ich negatywnego oddziaływania na środowisko.

Zgodność z prawem Unii Europejskiej:

Przedłożony projekt ustawy jest w pełni zgodny z obowiązującym prawem Unii Europejskiej.

OCENA SKUTKÓW REGULACJI – ANALIZA FINANSOWA

Przedstawiona poniżej analiza finansowa prezentuje przewidywaną strukturę polskiego rynku broni i amunicji po wejściu w życie proponowanych regulacji prawnych. W tabeli 1 przedstawiona jest prognozowana wartość zakupów broni i innych związanych z nią wydatków w latach 2010 – 2015, z podziałem na grupy użytkowników wytypowane na podstawie obecnej stratyfikacji posiadaczy broni (lub jej namiastek, jak np. wiatrówki). W tabeli 2 prezentuje się strukturę rynku pod względem podziału na grupy posiadaczy, w trzech cezurach czasowych: w roku wejścia w życie nowej ustawy, po pięciu latach od wejścia w życie nowej ustawy i docelowo – poziom nasycenia rynku zostanie osiągnięty po około dziesięciu latach, podobnie jak to miało miejsce w krajach ościennych (np. Czechy, Słowacja). W tabelach 3 i 4 przedstawiono przewidywaną strukturę finansową rynku polskiego w ciągu pięciu lat od wejścia w życie nowej ustawy – podane kwoty dotyczą wartości obrotu brutto. W tabeli 5 porównano liczby pozwoleń na broń w przeliczeniu na 1000 mieszkańców w wybranych krajach Unii Europejskiej, razem ze współczynnikami wagi dla porównania każdego wymienionego kraju do Polski oraz wyliczoną średnią ważoną i przewidywaną wartość docelową dla naszego kraju.

Wszystkie prezentowane wyliczenia i kalkulacje zostały sporządzone przy zachowawczych założeniach i bardzo ostrożnych szacunkach wzrostu liczby posiadaczy broni – można więc potraktować poniższe tabele jako zobrazowanie stanu „nie mniej niż”.

TABELA 1: Prognozowana wartość zakupów broni i innych związanych z nią wydatków w latach 2010 - 2015

wydatki wg rodzaju wyrobu	średnia jednostkowa wartość zakupu w danym rodzaju wyrobu	I grupa - myśliwi		wydatki wg rodzaju wyrobu	średnia jednostkowa wartość zakupu w danym rodzaju wyrobu	II grupa - strzelcy sportowi	
		liczebność danej grupy	125000			liczebność danej grupy	12500
		odsetek grupy dokonujący zakupów	wartość zakupu w grupie w okresie 2010-2015			odsetek grupy dokonujący zakupów	wartość zakupu w grupie w okresie 2010-2015
nowy rodz. broni	1000	70%	87 500 000 zł	nowy rodz. broni	12000	5%	7 500 000 zł
kolejne egz. broni T	1000	100%	125 000 000 zł	kolejne egz. broni T	2000	100%	25 000 000 zł
kolejne egz. broni D	7000	30%	262 500 000 zł	kolejne egz. broni D	5000	100%	62 500 000 zł
kasa pancerna	1000	10%	12 500 000 zł	kasa pancerna	500	80%	5 000 000 zł
amunicja	1500	100%	187 500 000 zł	amunicja	5000	100%	62 500 000 zł
lunety strzeleckie	3000	70%	262 500 000 zł	lunety strzeleckie	1500	40%	7 500 000 zł
pokrowce	200	50%	12 500 000 zł	pokrowce	500	80%	5 000 000 zł
konserwacja	500	80%	50 000 000 zł	konserwacja	2500	100%	31 250 000 zł
kabury	300	70%	26 250 000 zł	kabury	500	40%	2 500 000 zł
usługi strzelnicowe	500	50%	31 250 000 zł	usługi strzelnicowe	1500	100%	18 750 000 zł
usługi szkoleniowe	200	50%	12 500 000 zł	usługi szkoleniowe	1000	20%	2 500 000 zł
usługi rusznikarskie	2000	70%	175 000 000 zł	usługi rusznikarskie	1000	40%	5 000 000 zł
usługi inne			0 zł	usługi inne			- zł
SUMA			1 245 000 000 zł				235 000 000 zł

wydatki wg rodzaju wyrobu	średnia jednostkowa wartość zakupu w danym rodzaju wyrobu	III grupa - ochrona osobista		wydatki wg rodzaju wyrobu	średnia jednostkowa wartość zakupu w danym rodzaju wyrobu	IV grupa - CP + FT	
		liczebność danej grupy	25000			liczebność danej grupy	200000
		odsetek grupy dokonujący zakupów	wartość zakupu w grupie w okresie 2010-2015			odsetek grupy dokonujący zakupów	wartość zakupu w grupie w okresie 2010-2015
nowy rodz. broni	1500	40%	15 000 000 zł	pierwszy egz. broni	1000	100%	200 000 000 zł
kolejne egz. broni T	500	80%	10 000 000 zł	kolejne egz. broni T	1000	25%	50 000 000 zł
kolejne egz. broni D	5000	40%	50 000 000 zł	kolejne egz. broni D	4000	10%	80 000 000 zł
kasa pancerna	1000	60%	15 000 000 zł	kasa pancerna	500	100%	100 000 000 zł
amunicja	1500	100%	37 500 000 zł	amunicja	1000	100%	200 000 000 zł
lunety strzeleckie	2500	5%	3 125 000 zł	lunety strzeleckie	500	50%	50 000 000 zł
pokrowce	500	40%	5 000 000 zł	pokrowce	500	100%	100 000 000 zł
konserwacja	500	60%	7 500 000 zł	konserwacja	200	100%	40 000 000 zł
kabury	500	80%	10 000 000 zł	kabury	200	25%	10 000 000 zł
usługi strzelnicowe	1000	80%	20 000 000 zł	usługi strzelnicowe	1000	100%	200 000 000 zł
usługi szkoleniowe	1000	40%	10 000 000 zł	usługi szkoleniowe	500	25%	25 000 000 zł
usługi rusznikarskie	500	20%	2 500 000 zł	usługi rusznikarskie	500	50%	50 000 000 zł
usługi inne			- zł	usługi inne			- zł
			185 625 000 zł				1 105 000 000 zł

wydatki wg rodzaju wyrobu	średnia jednostkowa wartość zakupu w danym rodzaju wyrobu	V grupa - kolekcjonerzy, muzea		wydatki wg rodzaju wyrobu	średnia jednostkowa wartość zakupu w danym rodzaju wyrobu	VI grupa - rekonstrukcje hist.	
		liczebność danej grupy	10000			liczebność danej grupy	30000
		odsetek grupy dokonujący zakupów	wartość zakupu w grupie w okresie 2010-2015			odsetek grupy dokonujący zakupów	wartość zakupu w grupie w okresie 2010-2015
pierwszy egz. broni	3500	100%	35 000 000 zł	pierwszy egz. broni	1500	100%	45 000 000 zł
kolejne egz. broni T	4000	100%	40 000 000 zł	kolejne egz. broni T	1500	50%	22 500 000 zł
kolejne egz. broni D	15000	10%	15 000 000 zł	kolejne egz. broni D	3500	35%	36 750 000 zł
kasa pancerna	10000	10%	10 000 000 zł	kasa pancerna	500	100%	15 000 000 zł
amunicja	500	10%	500 000 zł	amunicja	2500	100%	75 000 000 zł
lunety strzeleckie			- zł	lunety strzeleckie			- zł
pokrowce	500	10%	500 000 zł	pokrowce	500	100%	15 000 000 zł
konserwacja	1000	10%	1 000 000 zł	konserwacja	2000	100%	60 000 000 zł
kabury			- zł	kabury			- zł
usługi strzelnicowe	500	10%	500 000 zł	usługi strzelnicowe			- zł
usługi szkoleniowe			- zł	usługi szkoleniowe	1000	35%	10 500 000 zł
usługi rusznikarskie	500	10%	500 000 zł	usługi rusznikarskie	1000	50%	15 000 000 zł
usługi inne (gieldy)	5000	50%	25 000 000 zł	usługi inne (zloty)	5000	100%	150 000 000 zł
			128 000 000 zł				444 750 000 zł

wydatki wg rodzaju wyrobu	średnia jednostkowa wartość zakupu w danym rodzaju wyrobu	VII grupa - nowi posiadacze		wydatki wg rodzaju wyrobu	średnia jednostkowa wartość zakupu w danym rodzaju wyrobu	VIII grupa - szkoły i strzelnice	
		liczebność danej grupy	250000			liczebność danej grupy	500
		odsetek grupy dokonujący zakupów	wartość zakupu w grupie w okresie 2010-2015			odsetek grupy dokonujący zakupów	wartość zakupu w grupie w okresie 2010-2015
pierwszy egz. broni	2000	100%	500 000 000 zł	pierwszy egz. broni	2000	100%	1 000 000 zł
kolejne egz. broni T	1500	40%	150 000 000 zł	kolejne egz. broni T	3000	200%	3 000 000 zł
kolejne egz. broni D	4000	20%	200 000 000 zł	kolejne egz. broni D	4000	50%	1 000 000 zł
kasa pancerna	500	100%	125 000 000 zł	kasa pancerna	2000	100%	1 000 000 zł
amunicja	1000	60%	150 000 000 zł	amunicja	25000	100%	12 500 000 zł
lunety strzeleckie	2000	20%	100 000 000 zł	lunety strzeleckie	2000	100%	1 000 000 zł
pokrowce	500	80%	100 000 000 zł	pokrowce	2000	100%	1 000 000 zł
konserwacja	200	60%	30 000 000 zł	konserwacja	2000	100%	1 000 000 zł
kabury	500	60%	75 000 000 zł	kabury	2000	100%	1 000 000 zł
usługi strzelnicowe	1000	100%	250 000 000 zł	usługi strzelnicowe	1000	100%	500 000 zł
usługi szkoleniowe	1000	60%	150 000 000 zł	usługi szkoleniowe	1000	100%	500 000 zł
usługi rusznikarskie	1000	60%	150 000 000 zł	usługi rusznikarskie	3000	100%	1 500 000 zł
usługi inne			- zł	usługi inne	500	100%	250 000 zł
			1 980 000 000 zł				25 250 000 zł

TABELA 2: Prognoza liczebności poszczególnych grup docelowych

	ludność Polski	udział %-owy grupy w ilości ogółem	Aktualny wskaźnik dla Polski	liczebność poszczególnych grup	udział %-owy grupy w ilości ogółem	wskaźnik planowany na 2015 dla Polski	liczebność poszczególnych grup
I grupa - myśliwi	38 000 000	79%	4	125 000	19%	17	125 000
II grupa - strzelcy sportowi		8%		12 500	2%		12 500
III grupa - ochrona osobista		13%		20 000	4%		25 000
IV grupa - CP + FT		0%		0	31%		200 000
V grupa - kolekcjonerzy, muzea		0%		100	2%		10 000
VI grupa - rekonstrukcje hist.		0%		0	5%		30 000
VII grupa - nowi posiadacze		0%		0	38%		250 000
VIII grupa - szkoły i strzelnice		0%		100	0%		500
SUMA		100%		157 700	100%		653 000

Obecnie	Docelowo:	udział %-owy grupy w ilości ogółem	wskaźnik docelowy dla Polski	liczebność poszczególnych grup
I grupa - myśliwi	posiadacze broni głównie z przeznaczeniem do polowań	13%	30	150 000
II grupa - strzelcy sportowi	posiadacze broni głównie do sportu i rekreacji	66%		750 000
III grupa - ochrona osobista	posiadacze broni z prawem do noszenia	4%		50 000
IV grupa - CP + FT	nd	0%		0
V grupa - kolekcjonerzy, muzea	muzea publiczne i prywatni kolekcjonerzy	1%		10 000
VI grupa - rekonstrukcje hist.	posiadacze "broni" automatycznej hukowej	3%		30 000
VII grupa - nowi posiadacze	posiadacze broni głównie do ochrony miru domowego	13%		150 000
VIII grupa - szkoły i strzelnice	posiadacze broni do szkolenia i rekreacji	0%		1 000
SUMA		100%		1 141 000

TABELA 3: Prognoza wartości obrotów na rynku broni i akcesoriów z tytułu wszystkich wydatków

	2010	2011	2012	2013	2014	2015
I grupa - myśliwi	373 500 000 zł	249 000 000 zł	249 000 000 zł	124 500 000 zł	124 500 000 zł	124 500 000 zł
II grupa - strzelcy sportowi	94 000 000 zł	47 000 000 zł	23 500 000 zł	23 500 000 zł	23 500 000 zł	23 500 000 zł
III grupa - ochrona osobista	37 125 000 zł	37 125 000 zł	37 125 000 zł	37 125 000 zł	18 562 500 zł	18 562 500 zł
IV grupa - CP + FT	331 500 000 zł	331 500 000 zł	110 500 000 zł	110 500 000 zł	110 500 000 zł	110 500 000 zł
V grupa - kolekcjonerzy, muzea	12 800 000 zł	25 600 000 zł	38 400 000 zł	25 600 000 zł	12 800 000 zł	12 800 000 zł
VI grupa - rekonstrukcje hist.	88 950 000 zł	133 425 000 zł	88 950 000 zł	44 475 000 zł	44 475 000 zł	44 475 000 zł
VII grupa - nowi posiadacze	198 000 000 zł	396 000 000 zł	396 000 000 zł	396 000 000 zł	396 000 000 zł	198 000 000 zł
VIII grupa - szkoły i strzelnice	2 525 000 zł	5 050 000 zł	7 575 000 zł	5 050 000 zł	2 525 000 zł	2 525 000 zł
SUMA	1 156 400 000 zł	1 244 200 000 zł	962 300 000 zł	776 000 000 zł	740 112 500 zł	542 112 500 zł

łączna wartość obrotów w latach 2010-2015:

5 421 125 000 zł**TABELA 4: Prognoza procentowej struktury ponoszenia zakupów w poszczególnych latach.**

	2010	2011	2012	2013	2014	2015
I grupa - myśliwi	30%	20%	20%	10%	10%	10%
II grupa - strzelcy sportowi	40%	20%	10%	10%	10%	10%
III grupa - ochrona osobista	20%	20%	20%	20%	10%	10%
IV grupa - CP + FT	30%	30%	10%	10%	10%	10%
V grupa - kolekcjonerzy, muzea	10%	20%	30%	20%	10%	10%
VI grupa - rekonstrukcje hist.	20%	30%	20%	10%	10%	10%
VII grupa - nowi posiadacze	10%	20%	20%	20%	20%	10%
VIII grupa - szkoły i strzelnice	10%	20%	30%	20%	10%	10%

TABELA 5: Porównanie liczby wydanych pozwoleń w wybranych krajach UE

kraj	liczba wydanych pozwoleń na broń na 1000 mieszkańców	wagi poszczególnych krajów	średnia ważona
Czechy	30	1,00	30
Finlandia	308	0,25	77
Francja	27	0,50	13,5
Hiszpania	32	0,25	8
Niemcy	40	1,00	40
Słowacja	40	1,00	40
Szwajcaria	200	0,50	100
Włochy	16	0,50	8
Wielka Brytania	14	0,50	7
Polska (obecna liczba pozwoleń)	3,5		
Średnia docelowa liczba pozwoleń dla Polski (szacowana przez FRSwP)	30		35,94
Liczba pozwoleń na broń w Polsce po osiągnięciu wartości średniej docelowej	1 140 000		

**PROJEKT USTAWY O ZMIANIE USTAWY
– KODEKS KARNY (ZMIANY W ART. 25)**

U S T A W A

z dnia

o zmianie ustawy – Kodeks karny

Art. 1. W ustawie z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny (Dz. U. Nr 88, poz. 553, z późn. zm.¹⁾) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 25:

a) po § 3 dodaje się § 3a w brzmieniu:

„§ 3a. Nie podlega karze także ten kto przekracza granice obrony koniecznej, jeżeli dobrem zagrożonym zamachem jest bezpieczeństwo powszechne, życie, zdrowie, wolność, wolność seksualna lub mienie, gdy zamach na mienie połączony jest z użyciem przemocy lub wdarciem się do cudzego domu, mieszkania, lokalu, pomieszczenia lub ogrodzonego terenu.”

Art. 2. Ustawa wchodzi w życie po upływie 6 miesięcy od dnia ogłoszenia.

¹ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 1997 r. Nr 128, poz. 840, z 1999 r. Nr 64, poz. 729 i Nr 83, poz. 931, z 2000 r. Nr 48, poz. 548, Nr 93, poz. 1027 i Nr 116, poz. 1216, z 2001 r. Nr 98, poz. 1071, z 2003 r. Nr 111, poz. 1061, Nr 121, poz. 1142, Nr 179, poz. 1750, Nr 199, poz. 1935 i Nr 228, poz. 2255, z 2004 r. Nr 25, poz. 219, Nr 69, poz. 626, Nr 93, poz. 889 i Nr 243, poz. 2426, z 2005 r. Nr 86, poz. 732, Nr 90, poz. 757, Nr 132, poz. 1109, Nr 163, poz. 1363, Nr 178, poz. 1479 i Nr 180, poz. 1493 oraz z 2006 r. Nr 190, poz. 1409, Nr 218, poz. 1592 i Nr 226, poz. 1648.

UZASADNIENIE

W projekcie dokonano zmiany dotyczącej określonego w art. 25 Kodeksu karnego kontratypu obrony koniecznej.

Przepis ten był wprawdzie przedmiotem dokonanych, jak i projektowanych nowelizacji, jednak zdaniem projektodawców zmiany te w sposób niewystarczający uwypukliły sens poszerzenia granic obrony koniecznej.

Celem nowelizacji jest przesunięcie akcentu ze sfery emocjonalnej osoby odpierającej zamach na mający charakter zobiektywizowany przedmiot zamachu.

Nowelizacja ma za zadanie w sposób jasny i niebudzący wątpliwości dać obywatelom możliwość ochrony podstawowych wartości porządku społecznego przed bezprawnymi zamachami z uwzględnieniem jedynie przedmiotu ataku napastnika.

Jedną z przyczyn nowelizacji jest ciągle powracający temat stawiania zarzutów karnym osobom, które chronią siebie, swoje mienie i porządek społeczny przed bezprawnymi zamachami ze strony osób trzecich.

Jak zauważa się w doktrynie prawa: *„Trudna do oszacowania jest ilość takich błędnych decyzji, które nie dotarły do SN. Jeszcze trudniej jest ocenić społeczne szkody spowodowane zaniechaniem obrony, nieudzieleniem pomocy napadniętemu lub nieskuteczną obroną z powodu wyboru najłagodniejszego środka obrony, spowodowanego restrykcyjną interpretacją wymogu „współmierności” przez sądy”*². Ten sam autor zauważa słusznie, że *„wykazane wyżej rozbieżności w orzecznictwie skutkują przykrymi i niesłusznymi konsekwencjami dla broniących się osób – od długotrwałego procesu po pozbawienie wolności w ramach tymczasowego aresztowania”*³.

Nowelizacja ma również za zadanie prewencję ogólną wyrażającą się w konieczności „liczenia się” przez napastników z prawem każdego obywatela do

² T. Tabaszewski, Eksces intensywny obrony koniecznej w orzecznictwie, Prokuratura i Prawo 12/2010, s. 74.

³ ibidem, s. 75.

powstrzymania zamachu bez względu na wystąpienie strachu lub wzburzenia usprawiedliwionego okolicznościami zamachu, jak to ma miejsce w obecnym stanie prawnym.

Nowelizacja ma jednocześnie zachęcić obywateli do przeciwdziałania aktom przemocy ze strony napastników bez strachu przed poniesieniem z tego tytułu odpowiedzialności karnej.

Istotne jest również, podnoszone przez poprzednich projektodawców zmian przepisów o obronie koniecznej, wyeliminowanie negatywnych odczuć społecznych związanych z takimi przypadkami stosowania prawa, w których faktycznie większą dolegliwość karną ponosi osoba broniąca społecznie uznanych wartości niż napastnik w wartości te godzący.

W końcu nowelizacja ma za zadanie ochronę obywateli przed uznaniowymi działaniami organów ścigania i wymiaru sprawiedliwości przy interpretacji niejasnych i niedookreślonych zwrotów w postaci strachu i wzburzenia, które dodatkowo mają być usprawiedliwione okolicznościami zamachu.

W przypadku zaproponowanej zmiany przepisu art. 25 k. k. poprzez dodanie § 3a o treści wskazanej powyżej, organy ścigania i wymiaru sprawiedliwości nie będą ustalały stanu emocjonalnego osoby odpierającej zamach, ani okoliczności zamachu, a jedynie fakt, czy zamach był bezprawny i czy godził w wyliczone w tym przepisie dobra prawne, a także czy przy zamachu na mienie nastąpił w sposób lub w miejscu wskazanym w ww. przepisie.

Zgodnie z § 3a dodanym do art. 25 Kodeksu karnego, w sytuacji gdy przekroczenie granic obrony koniecznej nastąpi przy odpieraniu bezprawnego zamachu godzącego w bezpieczeństwo powszechne, życie, zdrowie, wolność, wolność seksualną lub mienie, a w przypadku zamachu na mienie sprawca będzie działał z użyciem przemocy lub w miejscu, które najogólniej nazwać można domostwem zaatakowanego, następować będzie uchylenie karalności czynu osoby odpierającej zamach w zasadzie bez względu na sposób wybranego przez zaatakowanego sposobu obrony i konsekwencji jakie ta obrona przyniosła napastnikowi ze śmiercią włącznie.

Autorzy projektu wychodzą z założenia, że atak napastnika na wskazane w projektowanym przepisie dobra prawne jest na tyle społecznie szkodliwy, że usprawiedliwione jest podjęcie wszelkich środków mających na celu powstrzymanie napastnika przed zamachem.

Projekt uzasadniają przede wszystkim rozbieżności między praktyką prokuratur i sądów, a wykładnią przyjętą w literaturze i orzecznictwie SN, które przejawiają się w rażącym ograniczaniu prawa do obrony koniecznej przez ocenę zdarzeń z punktu widzenia ich skutków (ex post), podczas gdy prawidłowa jest ocena ex ante, która powoduje, że Sąd Najwyższy i Sądy Apelacyjne często przyjmują zaistnienie tego kontratypu w sytuacjach, gdy prokuratury i sądy pierwszej instancji dopatrywały się ekscesu.

W pracy Pawła Bachmata „Instytucja obrony koniecznej w praktyce prokuratorskiej i sądowej”, autor ten wskazuje, że w badanych przypadkach na etapie postępowania przygotowawczego w 95,1 % przypadków osobie działającej w ramach obrony koniecznej stawiano zarzut popełnienia przestępstwa, bez jakiegokolwiek odniesienia do obrony koniecznej. W 4,9 % przypadków osobie działającej w obronie koniecznej stawiano zarzut popełnienia przestępstwa z przekroczeniem granic obrony koniecznej. Wszystkie sprawy zakończyły się złożeniem aktu oskarżenia, a w nich w 86,4 % przypadków, wobec osoby broniącej się, pozostał zarzut popełnienia przestępstwa bez związku z obroną konieczną. W pozostałych przypadkach akt oskarżenia uwzględniał obronę konieczną w tym zakresie, że formułowano zarzut popełnienia przestępstwa z przekroczeniem zasad obrony koniecznej. Autor formułuje ocenę w sposób następujący: *„Jeżeli bowiem w 86,4% badanych spraw organ prowadzący postępowanie postawił oskarżonemu zarzut popełnienia przestępstwa, nie dopatrując się w jego zachowaniu chociażby przekroczenia granic obrony koniecznej, sąd zaś, oceniając to samo zdarzenie, uniewinnił oskarżonego na zasadzie art. 25 § 1 k.k. lub skazał za działanie w warunkach ekscesu obrony (co w tym drugim przypadku nie pozostaje przecież bez wpływu na wysokość wymierzonej kary, a czasami w ogóle na jej wymierzenie), oznacza to, że w 86,4% spraw z zakresu obrony koniecznej kwalifikacja prawna przyjęta w akcie oskarżenia była tenden-*

*cyjna, niezgodna z prawdą materialną, błędna i wreszcie krzywdząca dla osób, które wystąpiły w obronie dóbr zagrożonych bezprawnym zamachem.*⁴

I. Aktualna wykładnia i stosowanie art. 25 k.k.

W powszechnym odbiorze utrwalone jest przekonanie, że „przestępca jest lepiej chroniony przez prawo niż jego ofiara”. Opinia to odnosi się najczęściej do sytuacji obrony koniecznej i skomplikowanej sytuacji prawnej tego, kto z „prawa do obrony” korzysta. Prawo do obrony jest w naszym kręgu kulturowym uważane za jedno z ważniejszych praw i większość jego ograniczeń uznawanych jest za niezgodne z intuicyjnie definiowanym poczuciem sprawiedliwości.⁵ *„Konsekwencją takiej postawy jest ocena, iż prawo faworyzuje dobro napastnika kosztem dobra napadniętego. Związane z tą oceną jest poczucie krzywdy u zaatakowanego*⁶.

Zasadniczym prawnym ograniczeniem reakcji na atak jest warunek *„współmierności sposobu obrony do niebezpieczeństwa zamachu”*. Należy wskazać, że w polskiej doktrynie prawa karnego i orzecznictwie SN ugruntowały się zasadniczo dwa stanowiska w zakresie interpretacji *„współmierności”* sposobu obrony. Pierwsze – przeważające – stanowisko nakłada na napadniętego obowiązek wyboru najmniej dotkliwego środka obrony spośród środków skutecznych⁷. Niezbędnym zdroworozsądkowym uzupełnieniem tego stanowiska jest twierdzenie, że do skutecznej obrony konieczny jest element przewagi działań obronnych nad atakiem, gdyż przy ścisłej *„współmierności”* między intensywnością zamachu, a intensywnością obrony zachodziłaby *„tylko społecznie niepożądana wzajemność, a nie skuteczna obrona”*⁸. Stąd precyzyjne i racjonalne sformułowanie tego stanowiska przez m. in. A. Marka, iż warunek współmierności sposobu

⁴ P. Bachmat, Instytucja obrony koniecznej w praktyce prokuratorskiej i sądowej, Instytut Wymiaru Sprawiedliwości, Warszawa 2003.

⁵ M. Szafraniec, Przekroczenie granic obrony koniecznej w polskim prawie karnym, Kraków 2004, s. 77.

⁶ T. Tabaszewski, Eksces intensywny obrony koniecznej w orzecznictwie, Prokuratura i Prawo 12/2010, s. 72

⁷ Np. wyrok z dnia 21 maja 1975 r., II KR 372/74, OSNPG 1975, nr 10, poz. 94; wyrok z dnia 19 marca 1982 r., III KR 31/82, OSNPG 1982, nr 1, poz. 142; wyrok z dnia 14 czerwca 1984 r., I KR 123/84, OSNPG 1985, nr 4, poz. 142; wyrok z dnia 14 czerwca 1984 r., I KR 124/84, OSNPG 1985, poz. 51.

⁸ Wyrok z dnia 10 stycznia 1969 r., IV KR 234/68, OSNKW 1969, nr 7–8, poz. 80.

obrony nakłada obowiązek wyboru najłagodniejszego spośród równie skutecznych środków obrony⁹.

Drugie z nich zakłada dopuszczalność używania wszelkich dostępnych sposobów skutecznego odparcia zamachu¹⁰. Konsekwencją tego poglądu jest założenie, iż *„działającego w obronie koniecznej nie obowiązuje zachowanie jakiegś kolejności w wyborze środków (przedmiotów), może on odeprzeć zamach wszelkimi dostępnymi w konkretnej sytuacji środkami obrony”*¹¹. Powyższe stanowiska opierają się na konkluzji, iż eksces intensywny zachodzi przy użyciu bardziej szkodliwego dla napastnika środka obrony, spośród równie skutecznych. Oznacza to prawo do użycia środka najskuteczniejszego (gdyż nie można nakładać obowiązku wyboru środka mniej skutecznego i jednocześnie uznawać prawa do skutecznej obrony) i obowiązek wyboru środka najmniej niebezpiecznego spośród tak wyodrębnionej grupy środków. Ocena czy zachodzi eksces intensywny jest jedną z najtrudniejszych w procesie stosowania prawa karnego. Jak wskazuje przegląd praktyki orzeczniczej w tym zakresie dokonany przez T. Tabaszewskiego sądy zbyt rzadko stosują zdroworozsądkowe kryteria oceny współmierności sposobu obrony wypracowane przez SN.¹² I tak autor ten wskazuje: *„Wzorcowym przykładem może być sprawa Jerzego Ż., który 20 sierpnia 1977 r. został skazany na karę 1 roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności za zabójstwo dokonane w warunkach przekroczenia granic obrony koniecznej. Sąd Wojewódzki w Bydgoszczy uznał, że oskarżony był uprawniony do użycia noża jako środka obrony, „ale do odparcia ataku wystarczyłoby uderzenie o znacznie mniejszej sile skierowane w inną część ciała (Jerzy Ż. dźgnął napastnika w klatkę piersiową – dop. autora), które obezwładniłoby napastnika bez pozbawienia go życia”. Sąd Najwyższy wyrokiem z dnia 4 kwietnia 1978 r. uniewinnił Jerzego Ż., uznając, że działał on w granicach obrony koniecznej. „Wymaganie od działającego w obronie koniecznej, aby odpierając zamach na*

⁹ A. Marek, *Obrona konieczna w prawie karnym. Teoria i orzecznictwo*, Warszawa 2008, s. 115–116; por. wyrok z dnia 11 lipca 1974 r., VI KRN 34/74, OSNKW 1974, nr 11, poz. 198.

¹⁰ T. Tabaszewski, *Eksces intensywny obrony koniecznej w orzecznictwie*, Prokuratura i Prawo 12/2010, s. 72, podobnie np. wyrok z dnia 19 kwietnia 1982 r., II KR 67/82, *Gazeta Prawnicza* 1983, nr 4, s. 8.

¹¹ Wyrok z dnia 3 lipca 1969 r., IV KR 118/69, OSPiKA 1970, nr 1, poz. 10; podobnie wyrok z dnia 4 listopada 1938 r., 2K 2596/37, *Zb. O.* 1939, nr 6, poz. 148.

¹² T. Tabaszewski, *Eksces intensywny obrony koniecznej w orzecznictwie*, Prokuratura i Prawo 12/2010, s. 72

swoje życie w warunkach, kiedy jedynym środkiem obrony było niebezpieczne narzędzie, np. nóż, tak miarkował siłę uderzenia i miejsce zadania ciosu, aby cios był i obezwładniający natychmiast, i nie groził życiu napastnika, byłoby ograniczeniem prawa do obrony koniecznej”¹³.

Bardzo istotnym elementem tego orzeczenia jest spostrzeżenie SN, iż skuteczność użycia niebezpiecznego środka (tj. cios obezwładniający natychmiast) jest sprzeczna z wymogiem „miarkowania” sposobu obrony (zwłaszcza z powinnością wyboru łagodniejszego sposobu obrony). Pierwszeństwo należy dać zasadzie skutecznej obrony, która pozwala na „użycie każdego niezbędnego środka” do odparcia zamachu. Niezbędność użycia radykalnego środka należy oceniać, uwzględniając subiektywną stronę stosowania prawa do obrony (obok obiektywnej). Właściwa jest ocena z pozycji *ex ante*, „a nie z pozycji skutków, jakie ta obrona spowodowała dla napastnika.

Z wielu innych orzeczeń SN stwierdzających, iż ekscesu intensywnego jednak nie było, a skazany działał w granicach obrony koniecznej, jednym z ostatnich jest postanowienie z dnia 3 stycznia 2002 r. Przyczyną błędu również była ocena *ex post*, zamiast *ex ante*. Ten i podobne przypadki¹⁴ zakończyły się – po kilku miesiącach (a czasami nawet latach) wieloinstancyjnego procesu – uniewinnieniem ludzi, których i tak pozbawiono wolności, stosując wobec nich tymczasowe aresztowanie (średnio od 3 do 9 miesięcy).

Autorzy projektu podzielają opinie, że niezwykle trudna jest do oszacowania ilość takich błędnych decyzji, które nie dotarły do SN. A praktycznie niemożliwe do oszacowania są społeczne szkody spowodowane zaniechaniem obrony, nieudzieleniem pomocy napadniętemu lub nieskuteczną obroną z powodu wyboru najłagodniejszego środka obrony, spowodowanego niezwykle restrykcyjną interpretacją wymogu „współmierności” przez sądy.

¹³ Por. wyrok z dnia 4 kwietnia 1978 r., sygn. III KR 40/78, OSNKW 1978, nr 11, poz. 127; teza powtórzona w wyroku SA w Poznaniu z dnia 14 stycznia 1992 r., sygn. II AKr 2/92, OSA 1992, nr 4, poz. 26.

¹⁴ Postanowienie z dnia 3 stycznia 2002 r., IV KKN 635/97, OSNKW 2002, nr 5–6, s. 77; wyrok z dnia 29 września 1971 r., II KR 183/71, OSNKW 1972, nr 1, poz. 11; wyrok z dnia 4 lutego 1972 r., IV KR 337/71, OSNKW 1972, nr 5, poz. 83; wyrok z dnia 11 sierpnia 1972 r., II KR 109/72, OSNKW 1973, nr 2–3, poz. 29; wyrok z dnia 12 lutego 1973 r., I KR 346/72, OSNKW 1973, nr 7–8, poz. 94; wyrok z dnia 27 lipca 1973 r., IV KR 153/73, OSNKW 1974, nr 1, poz. 5; wyrok z dnia 11 lipca 1974 r., VI KRN 34/74, OSNKW 1974, nr 11, poz. 198; wyrok z dnia 30 września 1975 r., VI KRN 39/75, OSNKW 1976, nr 2, poz. 23; wyrok z dnia 21 listopada 1977 r., IV KR 220/77, OSNKW 1978, nr 2–3, poz. 20; wyrok z dnia 4 kwietnia 1978 r., III KR 40/78, OSNKW 1978, nr 11, poz. 127; wyrok z dnia 11 lutego 1982 r., II KR 8/82, OSNKW 1982, nr 4–5, poz. 18 i in.

„Inną kategorię wadliwych orzeczeń o ekscesie intensywnym stanowią wyroki sądów I instancji trafnie zmienione przez sądy apelacyjne”¹⁵. Za przykład może posłużyć sprawa o sygn. II AKa 56/04 dotycząca oskarżenia Stanisława S. o zbrodnię z art. 148 § 1 k.k. w zw. z art. 31 § 2 k.k. Artur G. – zięć Stanisława S. – przyszedł nietrzeźwy do mieszkania teścia, domagał się od niego pieniędzy na alkohol, a po odmowie groził, że zabije swoją żonę, wziął siekierę i młotek, a potem zaczął jej szukać. Oskarżony interweniował w obronie córki, odbierając zięciowi wyżej wymienione narzędzia. W trakcie awantury Artur G. ponowił żądanie wydania mu pieniędzy na alkohol, a następnie powalił teścia na podłogę, zaczął go bić, kopać i dusić. Stanisław S. – człowiek w wieku 62 lat, po przebytym zawale serca i wylewie krwi do mózgu – nie mogąc się obronić gołymi rękami przed młodszym i silniejszym zięciem, chwycił nóż kuchenny i, leżąc przyduszony na podłodze, dwukrotnie pchnął nim w plecy Artura G., który dopiero wtedy przestał go bić¹⁶.

„Sąd Okręgowy w Krakowie przyjął, że oskarżony działał w sytuacji obrony koniecznej, której granice przekroczył (art. 25 § 2 k.k.) i wymierzył karę – nadzwyczajnie złagodzoną – 3 lat pozbawienia wolności. Sąd uznał, że Stanisław S. bronił się „ponad miarę”, ponieważ zadał dwa ciosy – zamiast jednego – ze zbyt dużą siłą w newralgiczne miejsca ciała.

Wyżej opisany wyrok zaskarżano i Sąd Apelacyjny w Krakowie uniewinnił oskarżonego, przyjmując, iż działał on w granicach obrony koniecznej. Argumentacja sądu odwoławczego akcentowała skuteczność prawa do obrony i konieczność oceny niebezpieczeństwa zamachu z pozycji ex ante. Sąd trafnie wskazał, że nie należy napadniętemu czynić zarzutu, iż mógł on wyrządzić napastnikowi szkodę mniejszą niż rzeczywiście powstała, ponieważ oskarżony nie mógł przewidzieć, czy zadanie jednego ciosu powstrzymałoby Artura G., jeśli ten pomimo pierwszego uderzenia nożem dalej atakował. Natomiast miarkowanie siły ciosów nie gwarantowałoby skuteczności obrony. Lżejsze uderzenie mogło doprowadzić do rozjuszenia zranionego napastnika. Umiejscowienie zaś

¹⁵ M. Czapiak, Problematyka obrony koniecznej w orzecznictwie Sądu Apelacyjnego w Krakowie – analiza krytyczna wybranych spraw w okresie od 2003 do 2007 r., Kraków 2007.

¹⁶ *Ibidem*, s. 4–5.

*ciosów wynikało z ograniczenia możliwości poruszania się napadniętego, przy-
ciśniętego do podłogi, a zatem miało przypadkowy charakter*¹⁷.

Wskazany wyżej zakres rozbieżności w orzecznictwie niejednokrotnie powoduje dramatyczne konsekwencje dla osób intuicyjnie podejmujących obronę konieczną. Osoby te niejednokrotnie są stygmatyzowane wskutek długotrwałego procesu, a niejednokrotnie pozbawiane wolności poprzez stosowanie aresztu tymczasowego. Jak wskazuje powołana wyżej analiza orzecznictwa: *Najczęściej popełnianym błędem jest dokonywanie oceny niebezpieczeństwa zamachu bez uwzględnienia elementów subiektywnych i z pozycji ex post przez przyzmat skutków obrony*. Zdaniem autorów projektu poczucie sprawiedliwości wyrównawczej wymaga wyeliminowania ryzyka wadliwej interpretacji art. 25 § 2. Kodeksu karnego. dotyczącej „współmierności sposobu obrony do niebezpieczeństwa zamachu” poprzez uchylenie karalności ekscesu intensywnego gdy zagrożone zamachem są dobra osobiste stojące na czele hierarchii wartości oraz mienie jednakże z ograniczeniem do przypadków obrony domostwa, które nie noszą znamion rażącego ekscesu.

II. Cel nowelizacji

Aktualne jednokierunkowe ujęcie obrony koniecznej generuje szereg praktycznych problemów w interpretacji przepisów regulujących obronę konieczną w przypadku tak nieporównywalnych dóbr jak np. życie i mienie. Należy zgodzić się z tezą prezentowaną przez T. Tabaszewskiego, że doktryna prawa karnego, chcąc uniknąć absurdalnych zastosowań prawa do obrony koniecznej w sytuacjach nietypowych (np. strzał z broni palnej, oddany przez inwalidę do dziecka kradnącego jabłko w sadzie – jedyny sposób obrony jabłek w tej sytuacji), wypracowała zbyt szerokie ograniczenie obrony koniecznej stosowane także do sytuacji klasycznej agresji. Stąd, też projektodawcy wychodzą z założenia, że wyłącznie oddzielne uregulowanie prawa do obrony życia i podstawowych dóbr osobistych oraz domostwa przywróci postulowaną od lat funkcjonalność i społeczną akceptację instytucji obrony koniecznej. Nie bez znaczenia pozostaje też fakt, iż proponowana zmiana dzięki spójności aksjologicznej sprowadzającej się

¹⁷ Ibidem, s. 5.

w pewnym uproszczeniu do wzmożonej ochrony życia i domostwa przed bezprawnym zamachem jest niezwykle czytelna i stanowić może łatwo przyswajalny komunikat dla wszystkich jej adresatów. Argument ten jest o tyle istotny, że obecna regulacja w odczuciu społecznym jest w wysokim stopniu nieczytelna i nie sprzyja budowaniu zaufania do organów stosujących prawo. Proponowane przez autorów rozdzielenie katalogu dóbr chronionych występuje w prawie karnym USA, w którym powszechnie przyjmuje się, że zaatakowany ma prawo do czynnego odpierania zamachu na życie, zdrowie, wolność, a także mienie, jeśli jest on połączony z użyciem przemocy lub dokonaniem włamania¹⁸.

¹⁸ A. Marek, *Obrona konieczna...*, *op. cit.*, s. 12.